

НАЦИОНАЛЕН ВЕСТНИК

ТРАКИЯ

Брой 25 • год. ХСIII • 14 януари 2014 г. • цена 0,40 лв.

www.stdbg.org

ВЪРХОВНИЯТ КОМИТЕТ ПРОВЕДЕ ГОДИШНОТО СИ ЗАСЕДАНИЕ

На 11 януари Върховният комитет на СТДБ се събра в Дома на тракийците в столицата на своето редовно годишно заседание. Присъстваха много председатели на тракийски дружества от страната и членове на комитета. С минута мълчание участниците в заседанието почетоха паметта на отишли си без време Митрополит Кирил. Председателят Кр. Преманов откри събранието, след което то

бе ръководено от зам. председателите на Върховния комитет Яни Янев и Михаил Вълков, като протече при следния дневен ред: отчет за дейността на организацията през изминалата 2013 г., финансов отчет за 2013 г. и бюджет на Върховния комитет за 2014 г., приемане на дейността по План-грамата за 2014 г. и предложения за попълване състава на Върховния комитет и на Централното ръководство с

нови членове.

Председателят на съюза запозна присъстващите с извършената през годината работа и с някои насоки за новата 2014 г. Докладът и отчетът за свършеното публикуваме отделно. Те бяха приети от присъстващите без нито един глас „против“ или „въздържал се“. Също така единодушно бяха приети финансовият отчет и бюджетът на организацията за 2014 г.

Върховният комитет реши да възложи на Донка Петрова да организира и контролира изпълнението на бюджета през новата година в диалог с тракийските дружества. За март бе насрочена и отчетно-изборна конференция на Тракийския младежки съюз, както и бе приета нормата на представителство за нея. Директорът на ТНИ проф. В. Проданов представи проект на Декларация, чийто текст също публикуваме отделно. И тя бе приета единодушно.

Заради появилите се в някои медии нападки срещу СТДБ и някои акценти в дискусията Красимир Преманов поиска вот на доверие от събранието. Залата му го гласува единодушно и изрази подкрепата си за следваната до момента линия на съюза.

Съгласно Устава на СТДБ и дневния ред бяха приети нови членове на Върховния комитет: акад. Стефан Воденичаров, председател на БАН, известния наш историк акад. Георги Марков, издателя Иван Гранитски, проф. Стати Статев-ректор на УНСС, ген. майор Стоян Тонев, доц. д-р Атанас Щерев, Старозагорския митрополит Галактион, Донка Петрова и Стефан Начев – председател на ПК „Тракия“. Предложението за новите членове беше направено от ген. Тодор Бояджиев, Д. Шалапатов и Н. Димитров.

За членове на Централното ръководство бяха избрани Ангел Петров-председател на Централен клуб „Малоазийски тракийски българи“ и Митрополит Галактион. Бяха направени и много изказвания, в които се поставиха въпроси, стоящи както пред Върховния комитет, така и пред организацията като цяло. В дискусията взеха участие: Г. Пухов, Н. Матова, Е. Алекова, Д. Шалапатов, Е. Мурджева, Д. Ошавков, Т. Бояджиев, Б. Богданова, Е. Кирилов, П. Мечева, Я. Янев, К. Димитрова, В. Пачилов, Д. Карабелов, Р. Вълчева и проф. Д. Порязов.

Декларация на Върховния комитет на СТДБ

СТДБ като патриотична организация винаги се е борил за защитата на българските национални интереси и е заявявал своето становище по важните за българския народ и държава проблеми. От позицията на своя богат исторически опит и идейно наследство, завещано от предците ни, чиито родни места са във от днешните предели на родината и същевременно зачитайки европейските норми и правила за съвместно съществуване, още през 2012 г. ние определихме като условие за развитието на добросъседските отношения със съседните държави уважението към българската история, държава и народ и недопускането на посегателства върху правата и интересите на българите, живеещи на тяхна територия. Ние декларирахме, че пробен камък за добрата воля в спазването на стандартите на европейската общност, на която България е член, могат да бъдат: обезщетението на българите от Тракия и Мала Азия за загубените от тях имоти от страна на Турция; преустановяването на посегателствата върху българската история от страна на БЮРМ; определянето на приемлив

статут на българите, живеещи в Западните покрайнини от страна на Сърбия; преустановяването на политиката, насочена към създаване на изкуствена „помашка“ нация от страна на Гърция.

През 2013 г. СТДБ постави сред своите цели отстояването на интегритета на българската нация и държава, уважението и защитата на родовия корен на ислямизираните българи; постигането на вътрешна стабилност и национална сигурност и утвърждаване на международния авторитет и роля на България на Балканите, Европа и света и отново потвърди готовността си да търси справедливо решение на въпроса за имуществените права на българите от Източна Тракия и Мала Азия като въпрос на чест и общонационално достойнство.

Наред с това, днес българското общество и държава са изправени пред нови предизвикателства, към които СТДБ не може да остане безразличен и пасивен.

През изминалата 2013 г. година бежанският проблем постави на изпитание материалните и морални сили на

ТОДОР КОРУЕВ

С откриването на ГКПП Маказа-Нимфея се отвори шестата врата между двете страни. Символ на тържественото откриване на пункта стана 85-годишният кърджалиец Петър Чакъров, печатар по професия, тракиец от Дедеагач, който пръв премина бариерата на ГКПП, след като 70 години е чакал да се отвори пътя през историческия проход Маказа. И само за три месеца – септември, октомври и ноември към България през този пункт са преминали 43 000 автомобили.

Ксанти“, който засега е замразен. Нашата отсечка е готова, а гръцката страна уверява, че през тази година ще бъде изграден граничният път Ксанти-Елидже.

Покрай пунктовете се оживява търговията и икономическото сътрудничество между двете страни. В Кирково бе построен българо-гръцкият супермаркет „Криста“, появила се и първите инвестиционни проекти за изграждане на предприятия. Не е реално да се смята, че самото откриване на пункта Маказа взривно ще повиши

Нашата позиция е ясна

• Тодор Коруюв

ла и 103 000 граждани и към Гърция – 43 210 автомобили, 107 000 души. Прогнози сочат, че през лятото на 2014 г. потокът от двете страни се очаква да нарасне три пъти. Ще отпадне и ограничението за превозни средства до 3,5 тона. Още повече, че до края на месеца ще бъде пуснат новият път за прохода Маказа от спирка Джебел до гара Подкова. Подготвя се и проект за изграждане на пътят отсечка от Момчилград до спирка Джебел, откъдето е директният поток на превозни средства от Кърджали за Комотини.

Едно време родопчани казвали: „Ако не ти харесва в България, иди в Станимака!“, защото в някогашния Асеновград имало гърци, а кербанджиите им докарвали от Беломорието зехтин, маслини, риба и портокали, та изглеждало като да си в чужбина. Сега Отечеството се омеси с чужбините. А гърците „пъплят“ към България през шестте пункта на границата и се оказва, че по Коледа повече те са ни гостували, отколкото нашенци са отишли в южната съседка. Естествено отварянето на новите ГКПП дава възможност на потомците на тракийските българи да посещават родните места на своите предци, а така на българите-мохамедани, които живеят от двете страни на границата, която бе разделила род от род, да общуват свободно помежду си. Затова се очаква да се отворят и други врати: при село Аврен, Кърджалийско, при село Арда, Смолянско, а най-сетне да се открие „Рудозем-

инвестициите и че ще намали безработицата, но оживление вече има. Подписано бе и споразумение за изграждането на интерколектор с дължина 168,5 км от Комотини през Кърджали за Стара Загора, по който ще тече азерски газ.

Тези и още много факти са в подкрепа на идеята на СТДБ за еврорегион „Тракия“, в основата на която е всеотдайното сътрудничество. Проектът бе интерпретиран нечистолюбно и злоумишлено от някои обществени дейци и журналисти, които дори използваха като аргумент срещу проекта неоосманистките изцепки на турския премиер Ердоган. Ясно е, че има кръгове у нас, които искат да злепоставят тракийската организация и да се „откраднат“ от гласовете на тракийци в предстоящите избори за Европейски парламент. Позицията на СТДБ е ясна: тя прие девиза „Тракия без граници“, за да покаже, че тракийци искат да живеят в мир, доверие и разбирателство и пътят за това е икономическа, културна, социална интеграция в рамките на Европейския съюз.

българското общество. СТДБ е наследник на организация, създадена от бежанци и поради това е естествено съпричастен към техните неволи. Като признаваме задълженията на България, ратифицирала Конвенцията за статута на бежанците от 1951 г. и пледирайки за цивилизован подход към решаване на техните проблеми, ние същевременно отчитаме рисковете за националната сигурност, които крие нелегалната емиграция и подкрепяме усилията на отговорните институции за предотвратяването на опасността от терористични действия на територията на Република България.

Продължава на 2-а стр.

И през тази година дейността на СТДБ беше насочена към укрепване на неговата роля и влияние в българското общество в защита на националните интереси и просперитета на страната като член на ЕС.

Реализацията на тази дейност бе осъществена в контекста на изключително важни за историята на тракийското движение юбилейни годишнини като 100 години от началото на Балканската война и Одринската епопея; 100 години от разорението на тракийските българи; 110 години от Илинденско-Преображенското въстание.

1. Обобщени резултати на дейността на СТДБ през 2013 г.

Като цяло план-програмата, приета на миналото отчетно събрание е изпълнен и изпълнен. Обобщено главно количествено СТДБ е свършил следното:

Първо. Бил е организатор на 21 национални мероприятия, заедно с тракийските дружества: Отбелязване на Деня на Тракия в столицата и в страната; Национален тракийски младежки събор „Илиева нива“; Национален тракийски събор „Богородична стъпка“; 110 години Илинденско-Преображенско въстание; Национален тракийски женски събор с. Аврен; 100 години от разорението на тракийските българи – Ден на тракийската памет – Маджарово; Традиционни тракийски събори в Одрин – 6 и 24 май, посветени на Свети Георги и Св.Константин и Елена; Национален тракийски георгиевски събор – Поморие; Национален фестивал фолклорен венец „Божура“ – Средец; Национален тракийски събор Кърджали; Национален тракийски фолклорен

Доклад на Красимир Премьянов Върховния комитет за дейността

събор „Св.Св. Константин и Елена“ – Бродилово; Национално честване на 100 г. от разорението на тракийските българи – Национална научна конференция Кърджали; Национален тракийски събор в с. Славейно; Отбелязване на 80 г. от националното тракийско женско движение – Национална среща „Завръщане към корените“ – Сливен; Национална инициатива „По обратния път на дедите ни“; Национална конференция „Автентичният тракийски фолклор – носител на традиция и идентитет на нацията“ – Пловдив; Посещение на делегации на СТДБ в Рим – на 2.05.2013 г. и в Киев – на 7.09.2013 г. и под-

насяне на венци и цветя на паметника на капитан Петко войвода; Преиздаване на книгата на акад. Л. Милетич „Разорението на тракийските българи“; Стартиране на подготовката по издаването на Енциклопедия „Тракия“.

Второ. Участвал е в 11 съвместни инициативи или форми на развитие на връзките с други организации – като се започне от съвместна конференция със Съюза на офицерите и сержантите от запаса и резерва и се стигне до подписани споразумения за сътрудничество между СТДБ, ТНИ и БАН, а така също и между СТДБ, ТНИ и УНИБИТ.

Трето. Като обществена организация СТДБ се е

опитвал да реализира редица свои дейности чрез държавните институции. За тази цел са проведени работни срещи за обсъждане на актуални въпроси с председателя на СТДБ и други представители на съюза съответно с вицепрезидента Маргарита Попова, министър-председателя Пламен Орешарски, министъра на външните работи Кристиан Вигенин, министъра на образованието и науката Анелия Клисарова, Ангел Найденов – министър на отбраната, Петър Стоянович – министър на културата, председателя на Народното събрание Михаил Миков, директора на Дирекцията по вероизповедания към

Министерския съвет Емил Велинов. Иницирана е Декларация до Народното събрание във връзка със 100 годишнината от разорението на тракийските българи; предложени са мотиви и проект за изменение и допълнение на Закона за военните паметници; направено е предложение за въстановяване на Родопския театър в Смолян.

Четвърто. Заемане чрез публични декларации на позиции по важни обществени проблеми. В публичното пространство СТДБ е взел отношение по сериозни проблеми на българското общество, засягащи всички нас – по казуса Сирия, относно поведението на Президента Плевнелиев, за запазване на театъра в Смолян, за запазване на болницата в Девин, по предстоящата промяна в учебните планове по литература, по бежанския проблем и във връзка с отпадането на ограниченията за продажба на земя на чужденци.

Пето. Тракийският научен институт беше водещ участник в голямата част от нашите действия през 2013 г. – провеждането на три големи научни конференции, посветени на годишнините от Балканската война, разорението на тракийските българи, Илинденско-преображенското въстание – съответно в София, на Петрова нива и в Кърджали. Всички научни събития предизвикаха значителен

интерес сред научната колегия и широката общественост. Общото впечатление от проведените дискусии бе желанието да се привлечат към тракийската кауза повече хора от различни региони, да се реагира на спекулации и фалшификации с българската история, да се съберат допълнителни данни и аргументи по въпросите на имуществото на тракийските българи, проявената готовност да се пренесе разговорът от миналото към съвременността и да потърси решение на проблемите на българската нация и общество като цяло, както и на наследниците на тракийските бежанци в частност в днешния ден. Подготвя се издаването на два тома на известията на ТНИ с докладите от проведените конференции.

Шесто. Осъществени бяха серия от действия по разширяване на публичността и дигитализация на направеното от СТДБ чрез неговото представяне в световната интернет мрежа. Създадена е, поддържа се, разширява се и се обновява непрекъснато уеб страницата, от която тракийци, българската и международна общественост получават актуална информация. Към днешна дата сайтът на СТДБ функционира успешно, има ясно дефинирани задачи, отстоява позиции и работи за тракийската кауза, редовно и своевременно информира потребителите за актуални

ДЕКЛАРАЦИЯ НА ВЪРХОВНИЯ КОМИТЕТ...

Продължение от 1-а стр.

В същото време, ние се обявяваме против възможността чрез механизмите на реадмисия да се предоставя безвизов режим на турски граждани без Турция да е станала член на ЕС.

Във връзка с вдигането на мораториума за продажба на земя на чужди граждани, ние обръщаме внимание на факта, че и по днес действащите български закони, под формата на българска юридическа регистрация на фирми се изкупува земя от чуждестранни граждани. За това ние настояваме за въвеждането на нормативни ограничения в националното законодателство по подобие на други страни от Европейския съюз.

По отношение на обсъжданите промени в Закона за вероизповеданията, СТДБ настоява

да се запази настоящият статут и предназначение на имотите, свързани в миналото с дейността на различни религиозни институции. В същото време с изключителна тревога следим тенденцията в Истанбул най-големите и значими християнски музейни паметници да се превръщат отново в джамии, както е случаят с църквата Света София и манастира „Свети Йоан Предтеча“.

СТДБ приветства опитите на МВНР за подобряване на българо-турския дипломатически диалог във връзка с обезщетението на българите от Източна Тракия и Мала Азия. Същевременно, ние считаме, че е необходимо да се разширят правните основания за имуществените претенции на тракийските и малоазийски бежанци и ще настояваме събитията от 1913 г., свързани с погрома над тракийските българи

и планомерното им изстребване да се разглеждат като геноцид, за който трябва да получат морално възмездие.

Подкрепяме инициативата за развитие на българската национална топонимия с усилията на академични и културни организации и съответните компетентни държавни и общински институции.

Потвърждаваме нашата позиция за развитието на евроинтеграционните процеси и активното сътрудничество с традиционните приятели и партньори на България. Ще продължим да търсим европейска подкрепа за защита на имуществените и морални права на прогонените българи от Източна Тракия и Мала Азия и същевременно решително ще се противопоставяме на опитите да се вменяват на нашата организация намерения за трансформация на евроинтеграционните

връзки в териториално отделяне на Тракия в нарушение на държавните граници. Ние категорично отхвърляме подобни тълкувания, откъдето и да идват те. Затова и не можем да приемем прозвучалите в реч на турския премиер претенции към днешна българска Тракия, гледаме на това като опасен прецедент в международните отношения. За нас границите на Република България са свещени и неприкосновени. Те, обаче не са препятствие за развитие на отношенията и сътрудничеството със съседните страни и народи.

Като запазваме позицията си по отношение на членството на България в ЕС, ние считаме, че за да може и в бъдеще то да отговаря в най-висока степен на националните интереси и да се ползва с широка обществена подкрепа, е необходимо да се отчита специ-

фиката на „малките“ държави в евроинтеграционните процеси и да се търси промяна в правилата на взаимодействие с „големите“ партньори в Европейския съюз.

Следим с тревога етнодемографските процеси в Тракия, обезлюдяването в Странджанския регион, изразяваме опасения от тенденциите на ускорена смяна на етнодемографската картина в граничните региони и евентуалното изкупуване на земите в тях от чужди юридически лица от региони с коренно различна цивилизационна идентичност, което е свързано с опасни промени в етнорелигиозните баланси на страната.

Категорично ще се противопоставяме на финансираните отвън опити за обособяване на излямизирани българи в отделна етническа група, създаването на изкуствени нови

— председател на СТДБ, пред на съюза през 2013 г.

новини и събития, публикувани от Ваня Иванова – редактор и администратор на сайта. Бе извършено разширяване на уебсайта с качване на информация и основни документи на ПК „Тракия“, а така също бе създадена и подстраница – сайт на Тракийския научен институт, на който бяха публикувани кратката история на ТНИ, неговите цели, задачи, ръководен екип и Известията на ТНИ. Към 1 януари 2014 г. броят е отшел 37 557 посетители от различни държави (България, САЩ, Канада, Украйна, Русия, Румъния, Турция, Германия, Белгия, Франция, Гърция, Сърбия, Кипър, Македония, Испания, Чехия, Швеция, Австрия, Италия, Великобритания, държави от Централна и Латинска Америка и др.) Интерес към сайта проявяват и българските медии, и държавните институции – Народно събрание, Министерски съвет, МВнР, чиито ежедневни посещения се регистрират от брояча.

Седмо. Специално искам да отбележа активната дейност по оформянето на библиотеката на СТДБ. Набавени са чрез дарения десетки книги, които обогатяват библиотечния фонд на организацията. До този момент са заведени над 3600 книги. От началото на м. февруари 2012 г. до днес са постъпили и обработени към 1000 книги. Това означава, че те са заведени като наличност, обработени са библиографски, разкрити са рубрики по съдържателен признак и се обработват по електронен метод. Вече се работи и по изготвянето на систематичен, азбучен и топографски каталог. Новите технологии навлизат и в работата на организацията. Така напр. Златина Колева, работеща при нас по „Национална програма за заетост и обучение на хора с трайни увреждания“, пренася книги от библиотечния ни фонд и редки издания на ТНИ на електронен носител. Изготвя се специална витрина, на която периодично ще се показват новопостъпили книги, ценни ръкописи, документи, музейни експонати и архивни издания, които отразяват живота на тракийските българи – бежанци от Тракия и Мала Азия. Това ще помогне членовете на организацията да се запознаят с важни събития от историята на предците си и ще ги стимулира да извършват събирателска и откривателска дейност на

документален и снимков архивен материал. Улеснена е работата на научните работници по проблематиката, която се разглежда в ТНИ и това ще допринесе за утвърждаване на СТДБ като една сериозна организация с дълбоко и безспорно историческо минало и с перспективи в бъдеще. Увеличава се броят на читателите, които желаят да ползват библиотечния ни фонд или да им бъде извършена библиотечно-библиографска справка, свързана с исторически събития, подкрепени със съответните исторически, литературни, фолклорни материали и публикации в съюзния печат.

2. Три равнища на дейността на СТДБ

Съюзът осъществява своята дейност на три основни равнища – международно, национално и регионално.

Първо. Международното равнище на нашата дейност

На това равнище нашата дейност през тази година бе специално фокусирана върху взаимодействие с европейските институции в полза на тракийската кауза като за тази цел ползвахме съдействието и помощта на българските евродепутати Маруся Любчева, Ивайло Калфин и Евгени Кирилов.

Тракийската организация успя да превърне проблема за тракийските българи от общонационален в международен през 2008 г., когато по предложение на СТДБ, направено от евродепутатите Маруся Любчева и Евгени Кирилов, Европейският парламент прие резолюция, с която обвързва членството на Турция в ЕС с обезщетенията за имотите на тракийските българи, т.е. със законните права на наследниците им.

Наша мисия сега при подновяването на преговорите на ЕС с Турция за тяхното членство, бе отново в тези преговори да се включи като предварително изискване решаването на нерешените проблеми. Такава бе целта и на посещенията през ноември на голяма делегация в Брюксел, в която влизаха множество представители на местни тракийски организации, ръководството на ТНИ и СТДБ, известни интелектуалци като акад. Георги Марков и проф. Светозар Елдъров. Задачата ни бе ново поставяне на въпроса за тракийските българи в преговорния процес с Турция. Бе проведена конф-

ренция, на която бяха представени книгите на акад. Георги Марков за Балканските войни и на Любомир Милетич за разорените на тракийските българи. В този контекст бяха поставени и въпросите за компенсациите на тракийските бежанци в преговорите на Турция за членство в ЕС и помощта на ЕС за развитие на така нар. еврорегион „Тракия“ като форма за трансгранично сътрудничество. Моментът сега бе подходящ, тъй като след тригодишно замразяване наскоро ЕС поднови преговорите за членството на Турция в ЕС. За нас бе важно да поставяме нашият въпрос системно, постоянно, така че да е ясно, че това не е проблем само български, а и европейски.

В този контекст бе споменат и Еврорегион „Тракия“ като мрежа за регионално сътрудничество със средства на ЕС, което след това породило множество неправомерни спекулации. Този проект съществува от 2006 г., но се оказва, че не сме способни да го защитим достатъчно успешно, поради което през тази година предвиждаме провеждане с ТНИ на специална кръгла маса с дискусия по темата. За недостатъчното разбиране допринася може би донякъде и подвеждащия характер на приетият тогава надслов „Тракия без граници“, което се възприема като сваляне на националните граници между България, Турция и Гърция, а не като форма на икономическо подпомагане на развитието на граничните региони. В никакъв случай това

не би следвало да означава автономизирането административно на някакъв регион и отделянето му от България. В Европа има над 200 еврорегиона и никъде няма каквито и да е проблеми, свързани с накарняването на суверенитета на една или друга държава. Известно е също, че в последните 20 години България участва в различни еврорегиони с всички наши съседи и това в никакъв случай не означава отказ от национални граници, да не говорим за загуба на земя, автономия на съответния регион и всякакви други недоброжелателни спекулации, каквито чуваме след това. За нас развитието на тракийския регион на нашата българска територия е изключително важно, но на национално равнище, както е известно, ресурсите за това са силно ограничени. Това е смисълът на проекта Еврорегион „Тракия“. Гледаме на него като на инструмент за защита и реализиране на българските национални интереси, свързани с развитието на съответните региони, които сега са между най-изостаналите и това именно създава опасности и проблеми. Отчитаме сложността на цялата история, а и на съвременната ситуация в отношенията с Турция и в никакъв случай СТДБ не би позволил това да се използва срещу България. Гледаме на себе си като на гарант подобен род еврофинансиране да бъде използвано в интересите на страната, а не за прокарване на чужди интереси. Затова и категорично отхвърляме всякакви зложелателни опи-

ти да се тълкува превратно тази наша дейност.

Нашата международна дейност е свързана също с взаимовръзки с Гърция и Турция за реализация на различни проекти на тракийци и защита на нашите интереси. Смятаме да активизираме взаимовръзките с Гърция и за тази цел бе проведена специална среща с новия гръцки посланик. С Гърция ще си сътрудним не само във връзка с общото историческо наследство и ролята на Петко войвода в нашата и тяхната история, но и при координиране в някои случаи на нашите действия във връзка с исканията ни към турската страна. Предлагаме да бъде поставена паметна плоча на капитан Петко войвода на остров Крит като реципрочно действие на поставена паметна плоча от гръцка страна в Бургас.

Засега се наблюдава готовност за сътрудничество от турска страна във връзка с нашите паметници в Одрин и Истанбул. Правим това с помощта и на българската общност там, на православната църква и се стареем по всякакъв начин това да бъде средство за защита на нашите национални интереси.

Как виждаме по-нататъшното развитие на отношенията между България и Турция с оглед на интересите на страната ни, в частност и на тракийските българи?

• Искаме и действаме за разрешаване на имуществените въпроси на тракийските българи.

• Подкрепяме взаимноиз-

годното икономическо сътрудничество между двете страни.

• Противопоставяме се на всеки опит за „неоосманиска инвазия“, която да подмени историята на отношенията между двете страни с цел завръщане на Турция като водеща геополитическа сила на наша територия и на територията на другите балкански страни. В тази връзка не приемаме неодавнешната предизборна реч на Ердоган, в която имаше претенции за региони, включващи и територии на днешна България.

• С тревога следим реислямизацията на Турция и връщането назад от секуларизма на Ататюрк, както и тенденцията да се пренася тази тенденция извън Турция и в други страни на Балканите.

• Против опитите сме за неправомерно разширяване на територията на исляма в България и исканията за вакъфските имоти, в които се намесва и Турция в преговорите си в България. Затова и дадохме съответно експертно мнение по готвените промени в Закона за вероизповеданията, които можеха да доведат до съответни негативни следствия за нас.

• Не приемаме опитите за намеса в българския политически живот, който направи правителството на Ердоган чрез подкрепата си за партията на Касим Дал и Корман Исмаилов.

• Ще следим внимателно какви ще бъдат последиците от споразумението между ЕС и Турция, според което Турция се съгласява на реадмисия на бежанците срещу премахване или отслабване на визовия режим за движение на турски граждани, което в най-висока степен ще засегне България. Предстои оценка на последиците от това решение за България, но ние смятаме за неприемливо обвързването на тези две неща в общ пакет.

Когато става дума за Русия, нашата позиция е, че това е традиционна братска нам страна и не приемаме яростната русофобия сред някои кръгове у нас през последните 24 години. Заради тази русофобия България в този период е загубила милиарди долари, които изтекоха от Русия и отидоха в Англия, САЩ, Германия, Кипър, Турция, но не и в България. Непремерените изказвания на външни министри като Стоян Ганев или на финансови министри като Симеон Дянков по отношение на Русия имаха като следствия действия, които доведоха да огромни загуби на България и до сиване на българската икономика. Всяко от тези изказвания означаваше нови митнически бариери

Продължение от 3-а стр.

за нас към руския пазар и това е една от причините за катастрофата на българската икономика. България има своя европейски път за развитие, но това не бива да става за сметка на Русия. Напротив, ние трябва да използваме културната, религиозна, езикова близост много по-активно в полза на България. СТДБ е активен и ще развива допълнително активно сътрудничество с организациите на българите на територията на бившите съветски републики.

Срещу опитите сме, които се извършват за вкарване в действие на мека сила в отношенията ни с Китай и провалянето на жизнено важна посока за развитие на политическите отношения.

Второ. Национално равнище на дейността на СТДБ

Ръководството на СТДБ изхожда от предпоставката, че без тясно взаимодействие с държавата и други институции нашата активност не може да излезе от рамките на историческия спомен и защита на самобитния бит, култура и фолклорната идентичност на тракийските българи. Затова се стремим и имаме определени успехи в приобщаването на държавните институции към нашите проблеми, в т.ч. и Министерство на външните работи.

През миналата година стана дума затова, че започнатото по инициатива на СТДБ в отношенията с Турция, когато външен министър на България бе Ивайло Калфин, бе преустановено по време на правителството на ГЕРБ. Машабите на съобразяване с Турция от страна на правителството на ГЕРБ и страхът да не се даде какъвто и да е повод за недоволство или конфликтна ситуация стигнаха огромни размери, което се прояви в множество различни посоки. Замразени бяха водените дотогава преговори и комисии за нерешените проблеми в българо-турските отношения и на първо място проблемът за компенсацията на отнетите имоти на прогонените българи от Източна Тракия и Мала Азия по времето на Балканските войни. Съюзът на тракийските българи, заедно с останалите граждански организации бяха лишени от възможността да получават субсидия по важни национално значими проекти, за разлика от Фондация „Памет“ на д-р Милен Врабевски. На практика бяха сведени до нула взаимодействието с предходното правителство. Когато Божидар Димитров, министърът без портфейл, отговарящ за българите в чужбина, заяви, че подкрепата от България за приемането на

Доклад на Красимир Премянов

Турция в ЕС ще зависи от изплащането на компенсации на тракийските българи, бе публично сплашен от премиера Борисов, че при второ подобно заявление ще бъде уволнен и не след дълго бе освободен от длъжност. В Народното събрание с активната роля на групата на управляващата партия ГЕРБ на 11 януари 2012 г. бе приета Декларация за така нар. „възродителен процес“ на смяната на имената на българските турци по времето на социализма, който бе характеризиран като „форма на етническо прочистване“ – преувеличения и квалификации, които не съответстват на реалностите, но по същество обслужват турски искания към България. След като тя бе приета, една от турските граждански организации в България – федерация „Справедливост“ на Сезгин Мюмюн и изселнически организации в Турция започнаха дело срещу България в Международния трибунал в Хага. Нещата започнаха да се променят след идването на сегашното правителство, което прояви готовност за сътрудничество със СТДБ. Представители на СТДБ са включени в Обществения съвет към министерството на външните работи. Проведе се четвъртата среща на Смесената комисия по нерешените въпроси между България и Турция, чийто домакин беше България. Засага Турция отказва да преговаря за исканията на тракийци и е готова на диалог само по частна публична собственост като тази на екзархията в Истанбул и мюфтийските имоти в България.

Нашата дейност на на-

ционално равнище се проявяваше и в заемане на важни позиции по значими обществени проблеми със съответни публични декларации, на които гледаме като инструмент за натиск върху общественото мнение и правителството. Специално искам да отбележа приетата декларация през 2012 г. за ислямизираните българи, която днес става все по-актуална във връзка с действията на така наречения Европейски институт „Помак“ и опитите за изобретяване на помашка нация. Такива декларации има по много други проблеми и това е важен ориентир за организациите на страната. СТДБ вижда като ключова своя задача борбата срещу всякакви явни или скрити действия, които водят до дезинтеграция на българската нация, нейния суверенитет или нейната територия.

Искам да подчертая, че някои искания към ТНИ да излиза с публична декларация по един или друг проблем, каквито бяха заявени на последното събрание са несъстоятелни и не се съобразяват със спецификата на Института. Нашето разбиране е, че това е работа на СТДБ като обществена организация и на Политически клуб „Тракия“ като политическа организация, докато ТНИ би трябвало да има своите изследователски и експертни функции.

СТДБ и ТНИ изработиха и предложиха проект за Декларация на Народното събрание в памет на разорените и прогонваните на тракийските българи. Надеждата ни бе тя да обедини всички парламентарни групи около тракийската

кауза. Декларацията беше прочетена от парламентарната трибуна на 13 декември 2013 г. като документ на Парламентарната група на Коалиция за България. В нея се изразява и тревога във връзка с неотдавнашната реч на предизборен митинг на турския премиер Ердоган, отнасяща се до съдбата на Тракия. Изтъква се, че това е опасен прецедент, който вреди на добросъседството и не допринася за развитие на двустранните отношения между Република България и Република Турция. Това е езикът на други времена, който разравя жаравата на миналото и минара пътя към бъдещето. Специално се отбелязва, че ще продължи борбата за справедливо овъзмездяване на наследниците на тракийските българи за ограбените им имоти по време на насилственото им прокуждане.

Смятаме за много важна своята дейност на национално равнище, както и работата по Енциклопедия „Тракия“. За засилване на потенциала при разработката на такова голямо и изискващо много усилия и интелектуален потенциал действия сключихме специално споразумение с БАН, предвиждащо участие на основните институти на академията в тази дейност. Засага обаче задържахме работата по този въпрос, поради липсата на средства. Очакваме възобновяването на дейността на фонд Научни изследвания, за да можем да използваме неговите възможности в това отношение. Не на последно място трябва да оценим нашето участие като асо-

цииран член в работата на РАО „Тракия“ и в Съвета по религиозни и етническа интеграция.

Трето. Регионално равнище на дейността на СТДБ

Регионалното равнище на дейност за нас е много важно, защото по самата си същност тя е свързана с дейността на определен регион – българската част на Тракия и българските паметници и имоти в останалата част на Тракия. На това равнище основно значение има дейността на нашите регионални организации.

Поради това и постоянна задача на ръководството на СТДБ е оказването на съдействие на местните организации за тяхното укрепване и развитие.

Много важно, за да функционира СТДБ ефективно, е в решенията и дейността му да се включват всички организации, но това не стана в много случаи. Ще отбележа в това отношение два случая. Първият е с обявеният и проведен наш конкурс за средношколци, който трябваше да се реализира с помощта на местните организации, но на редица места те не съдействаха. Същото стана и с провеждането на подписката за ЕП относно компенсациите за тракийските бежанци. Независимо от това, че взехме решение за удължаване на срока на подписката в защита на имуществените интереси на българите от Източна Тракия и Мала Азия до края на февруари 2013 г. активността на местните организации не бе достатъчна.

В много случаи липсата на конструктивно взаимодействие между Централно-

то ръководство и местните организации ограничава дееспособността както на СТДБ, така и на местните тракийски дружества. Силите и авторитета на тракийските дружества по места влияят позитивно на СТДБ, както и обратното.

3. Организационното състояние на СТДБ и

дейността на неговите структурни подразделения

Общата оценка за организационното състояние на Съюза на тракийските дружества при съществуващите финансови условия на организацията и на нейните членове може да бъде положителна. Като цяло изключително трудно е да се поддържа състоянието на една обществена организация при недостиг на финансови ресурси и сринато доверие на българите във всичко и всеки в резултат на изключително разрушителния начин, по който бе реализирана реставрацията на капитализма през последния четвърт век у нас.

Бих дал висока оценка за дейността на Тракийския научен институт, който при нулеви финанси и на обществени начала успя да бъде експертно звено на организацията при всички нейни активности, да организира три големи конференции със значителен научен резултат, да бъде активен във всички наши мероприятия.

Много важен инструмент за нашата дейност е вестник „Тракия“, чрез който основните събития, позиции, дейност, както на национално така и на регионално равнище достигат до всички членове на организацията. Вестникът се публикува и на сайта на СТДБ, за да стигне до максимален брой читатели. За съжаление, поради възрастта на голяма част от членовете на организацията, те не ползват дигитални технологии и въпреки, че финансовите ресурси за неговото издаване в хартиен вариант са изключително недостатъчни, а проблема с рекламите много труден за медиите днес, ние се опитваме да продължим да го издаваме.

Имаме ново ръководство на политически клуб „Тракия“ и разчитаме много на развитието на неговата дейност като политически инструмент на тракийското движение в България. Очевидно е, че без такъв инструмент нашите действия не биха имали достатъчно ефект. И независимо, че през последните години имаме растеж на различни националистически партии и организации, смятам че

— председател на СТДБ, пред...

нищата за истинска национално отговорна патриотична организация като Съюза на тракийските дружества и ПК „Тракия“, е съхранена. Това от своя страна ограничава пространството за влияние на ксенофобски и популистски обществени и политически организации.

Като много важна своя задача виждам, засилването на младежкото движение с оглед бъдещето на организацията, която застарява. Чест е, че имаме активни ветерани, които са в десетото десетилетие на своя живот, но е важно да има и млади хора. За тази цел през тази година бе проведен средношколски конкурс на тема „100 години от Балканските войни и разореността на тракийските българи“. В него взеха участие 104 ученици от цялата страна, с общо 102 разработки. Представените творби бяха най-разнообразни по жанр, подход, изразни средства и методи за пресъздаване на епохата.

Това, че участниците бяха от всички краища на България, придаде на конкурса национално представителен характер. 11 средношколци бяха наградени с посещение до Европейския парламент в Брюксел по покана на българския евродепутат Евгени Кирилов. Това е само началото на реализацията на наши инициативи за активно участие на млади хора в дейността на организацията. Направили сме специално предложение пред министъра на образованието и науката за промени в програмите по история в училищата с цел вкарване в тях на тракийската проблематика, съдбата на тракийските българи, историята на този регион, с което да се създаде устойчива историческа памет за тракийската кауза.

Нашата цел е да възстановим и дееспособността на младежката организация към СТДБ през тази година. Във връзка с възможностите за влияние на СТДБ върху общественото мнение и институциите в страната през тази година преценихме, че е добре да се ориентираме и към една друга форма на дейност. Преценихме, че са ни необходими като съюзник значими обществени фигури с публичен образ и влияние. Затова и поставихме началото на привличането на такива фигури като индивидуални членове на организацията, което беше и решено на ВК на СТДБ през 2012 и 2013 г. Ще спомена някои от най-значимите от тях — акад. Георги Марков, известният наш историк и дългогодишен директор на Института

по история на БАН; акад. Стефан Воденичаров — председател на БАН; проф. Стати Статев — ректор на УНСС; ген.проф. д-р Стоян Тонев — дългогодишен директор на Военно-медицинска академия проф. д-р инж. Николай Михайлов, зав. Катедра в УАСГ-София, Иван Гранитски — известният наш публицист, поет и директор на Издателство „Захарий Стоянов“, известните български артисти Тончо Токмакиев, Венцеслав Кисъов, Марин Янев, певицата Петя Буюклиева и др. Академичните Георги Марков и Стефан Воденичаров вече участват активно в наши прояви — конференции, събори, срещи. Надяваме се с идеите и програмите, които приема ръководството на Съюза да съумеем да привлечем към каузата на тракийците още изтъкнати личности, които биха спомогнали за осъществяването на нашите цели.

Организационно очевидно през следващия период ще трябва да се концентриране върху работещите структури и освобождаване от неработещите, особено когато за тях е необходим съответен финансов ресурс, който те не оправдават чрез съответната дейност. Смятам като пример за такава неефективна структура фондацията „Петко войвода“, която за последните седем години не е извършвала никаква дейност.

В организационно отношение бих отбелязал още два проблема. Първият е някои опити да се създават паралелни структури на тези на тракийските организации, което е опасно и ерозира нашите възможности за влияние в обществото. Вторият е необходимостта от повишаване на подготовката на нашия актив, от неговото взаимодействие.

4. Средата, в която ще действа през 2014 г. СТДБ и неговата кауза

Какви са особености на средата, в която ще протича работата на СТДБ през 2014 г. и трябва да имаме предвид като предпоставка за нашата дейност?

Нарастава кризисното състояние на българското общество. Никога в него не е имало такава омраза и ненавист, такова недоверие, такъв негативизъм по презумпция към всеки и всичко. Всяка негативна информация и манипулация за всеки и всичко се възприема априори като вярна, всяка позитивна най-често не се забелязва. Това виждаме и в отношенията понякога вътре в тракийската организация. Тази свръхчувствителност и откритост към всяка негативна информация обяснява и лекотата, с която някои хора се опитаха да променят на 180 градуса реалните цели и действия на нашата делегация в Брюксел.

Паралелно с това нашата дейност е усложнена и от нестабилната вътрешно и външнополитическа среда. От една страна, вътрешнополитическата нестабилност затруднява дейността на държавните институции, намалява тяхната ефективност, създава предпоставки за действия на организации и сили в разрез с националните интереси. От друга страна, променящата се външнополитическа среда, нарастващото количество конфликтиращи външни интереси, отраженията и преноса на геополитически сблъсъци между САЩ, ЕС и Русия на наша територия, нарастващия хаос в Близкия изток, ситуацията в Турция имат и ще имат нарастващи следствия върху развитието на процесите в нашата страна и проблемите, пред които са изправени тракийските дружества.

Общата ситуация в страната води по същество до финансова изолация на нашата дейност. Заложихме определен бюджет на СТДБ през миналата година, но на практика се оказа невъзможно неговото изпълнение. Изправени сме пред сложна ситуация. От една страна, държавата negliжира патриотичните неправителствени организации. От друга страна, общата криза затруднява търсенето на спонсори. От трета страна, външни заинтересовани сили, които финансират една основна част от НПО у нас, заради едни или други свои интереси в страната, не са заинтересовани от подкрепата и съществуването на една патриотична организация като СТДБ.

Ситуацията се усложнява и от опитите в нашата патриотична ниша да се внедрят националистически, популистки, антиевропейски партии като водят битка за нашето изместване или компрометиране. Типичен пример в това отношение беше подмяната на реалните цели и действия при нашето посещение в Брюксел от някои кръгове. Можем да очакваме всякаква предпазена и непредпазена провокация, манипулации, невярно тълкуване на нашите действия.

Една общност се разпада, когато хората престанат да възприемат себе си като част от някаква цялостност, като свързани с общи идеи и ценности. В тази ситуация за нас продължават да бъдат много важни основните измествания на тази кауза:

- Запазването на паметта за станалото с тракийските българи, изследването на тяхното минало, свързването на различните поколения с обща съдба.
- Борбата срещу опитите за етнодемографска трансформация на територията на днешна българска Тракия и Родопите.
- Запазването и развитието на тракийския фолклор, обичаи, традиции.
- Защитата на днешните интереси на тракийци и на тракийските българи, развитието на тракийския регион.
- Защитата на имуществените интереси на потомците на бежанците от Източна Тракия и Мала Азия.

Предприемаме действия по допълнително развиване детайлно на нашата позиция по въпроса за обезвземдането на тракийските българи в правно и в политическо отношение. Смятаме, че интерпретацията на правните аспекти трябва да излезе извън рамките на Ангорския договор и се опира на „Конвенция за превенция и наказания за извършване на геноцид“ (Утвърдена и предложена за ратификация с резолюция на Генералната Асамблея на ООН 260 А (III) от 9 декември 1948 г.) и Конвенцията за неприлагане на давност по отношение на военните престъпления и престъпленията против човечеството (Приета от Общото събрание на ООН на 26 ноември 1968 г. с резолюция 2391 (XXIII). Ратифицирана с Указ № 344 от 10 април 1969 г. — ДВ, бр. 31 от 1969 г. В сила за България от 11 ноември 1970 г.), които нямат давностен срок.

В същото време ние смятаме, че въпросът за източнотракийските и малоазийските българи не трябва да се разглежда единствено в неговия правен аспект в контекста на Ангорския договор, а да се постави в неговата цялост и острота като политически и морален въпрос, с всичките му аспекти, сред които най-остър е този за прогонването и погрома, по същество геноцид над българите от Източна Тракия. СТДБ ще съдейства по всякакъв начин

на държавните институции да изработят позиция, която да отговаря на интересите на тракийци и да води към започването на двустранни българо-турски преговори, посветени единствено на тракийския въпрос.

Нашата борба за реализацията на каузата на СТДБ ще се реализира в условията на засилваща се криза и кризисно съзнание в България, и в цяла Европа, където във възход са десни и леви радикални движения, ксенофобски и националистически настроения. Върви битка между различните националистически партии, включително и кампании и зложелателни реакции помежду им, което засяга в различна степен и непартийни организации като нашата. В тези условия стои отново въпросът за уточняване на профила на нашата дейност, изясняване характеристиките на нашата патриотична дейност. Каква е разликата между ксенофобско-националистическо и патриотично? Между популистки национализъм и патриотизъм? В какъв смисъл ние сме патриотична организация? Какво е специфичното за нас.

Първо. Ние сме патриотична, а не ксенофобско-националистическа организация. Ксенофобският национализъм:

- противопоставя, а не обединява различните групи в българското общество;
- носи със себе си омраза, залага на обединение на своите привърженици чрез насаждане на омраза сред тях към някакъв враг;
- изолира България от нашите европейски партньори.

Ние сме патриотична организация, която ще бъде безкомпромисна в защитата на националните интереси, но търсейки общото между всички нас, залагайки не на омразата и образа на врага, а на партньорството, не на изолацията, а на единството с другите.

Второ. Ние търсим реализация на националните интереси в европейски контекст чрез съответното съчетаване на национално и европейско:

- търсим европейска подкрепа за обезщетяване на тракийските българи и като обществена организация поставяме това като открит проблем, който трябва да бъде решен преди евентуално присъединяване на Турция в ЕС;
- Търсим ресурси от фондовете на ЕС за решаване на проблемите на тракийския регион и особено на срутилите се икономически и демографски погранични

региони.

- Против провеждането сме на европейска политика на послушание, с която се вреди на националните интереси. Критикуваме остро и не приемаме неоколониалното поведение на българските политици, които захриха четирите блока на АЕЦ „Козлодуй“? Не приемаме спокойствието, с което се оставя на по-богатите страни в ЕС да измъкват наш интелектуален потенциал, без каквито и да е компенсации за това.

- Категорично сме за запазване на националния суверенитет върху българските територии в съществуващите граници и ще водим яростна битка с всякакви опити за сепаратистски тенденции, конструиране на нации, действия по обособяване на една или друга част от страната в полза на чужди интереси.

5. Нови проблеми и предизвикателства пред нашата дейност през 2014 г.

През 2014 г. ще продължим традиционните чествания, които правим всяка година — като се почне от тези на 26 март — „Деня на Тракия“ и се стигне до честванията на Петрова нива, Аврен и Маджарово. Имаме отбелязване на кръгли годишнини, сред които специално ще отбележа — 80-годишнината от създаването на ТНИ, а на 6 декември 2014 г. — 170 години от рождението на Капитан Петко Войвода.

Ще продължим да бъдем пазители на паметта на тракийските българи и борци за техните интереси.

Наред с това смятаме, че развитието на събитията налага да обръщаме все по-голямо внимание и на редица нови проблеми, стоящи все по-остро пред България и тракийци, пред които ние не можем да бъдем безучастни. Кои са те?

Първият от тях е **демографският проблем** в България и на първо място **етнодемографските процеси в Тракия**. Смятаме, че е недопустимо в смесените райони с икономически средства да върви процес на промяна на етническия им състав и ускорена смяна на етнодемографската картина. Особено тревожни са етнодемографските проблеми в граничните региони с Турция, където българите изчезват и на едно българско дете се раждат седем ромски. Имаме изключително опасна за националната сигурност на България тенденция, особено силно изразена в приграничните региони на Странджа планина с Турция. Ако през 1989 година по селата е имало около 100 000 души, сега тяхната бройка не е повече от 6 — 7 хиляди.

Вторият проблем е свър-

Отчет за изпълнение на СТДБ

Настоящият отчет представя дейността на организацията, в изпълнение на План-програмата, утвърдена от ВК на СТДБ и е разбираемо, че отразява само основните мероприятия. В този смисъл отчетът е донякъде непълен, тъй като не съдържа голяма част от дейността, развита от тракийските дружества по места в съответствие с техните планове.

Затова приемаме, че главните акценти от тях ще бъдат допълнени в хода на изказванията днес и ще обогатят нашият отчет.

Основна цел на организацията през 2013 година

Укрепване на ролята и влиянието на СТДБ в българското общество в защита на националните интереси и просперитета на страната като член на ЕС

Основни събития през годината

1. 100 години от началото на Балканската война и Одринската епопея

2. 100 години от разорението на тракийските българи

3. 110 години от Илинденско-Преображенското въстание

Национални мероприятия за 2013 г. приети от ВК на СТДБ

Изпълнени: Отбелязване на Деня на Тракия в столицата и в страната, Национален тракийски младежки събор „Илиева нива“, – Национален тракийски събор „Богородична стъпка“, 110 години Илинденско-Преображенско въстание, Национален тракийски женски събор с. Аврен, 100 години от разорението на тракийските българи – Ден на тракийската памет – Маджарово, Традицион-

ни тракийски събори в Одрин – 6 май, Национален тракийски георгиевски събор – Поморие, Национален фестивал фолклорен венец „Божура“ – Средец, Национален тракийски събор Кърджали, – Национален тракийски фолклорен събор „Св.Св. Константин и Елена“ – Бродилово, Национално честване на 100 г. от разорението на тракийските българи – Национална научна конференция Кърджали, Национален тракийски събор в с. Славеино, Отбелязване на 80 г. от националното тракийско женско движение -Национална среща „Завръщане към корените“ – Сливен, Национална инициатива „По обратния път на дедите ни“, Национална конференция „Автентичният тракийски фолклор – носител на традиция и идентитет на нацията“ – Пловдив (по отделен план), Посещение на делегации на СТДБ в Рим – на 2.05.2013 г. и в Киев – на 7.09.2013 г. и поднасяне на венци и цветя на паметника на Капитан Петко Войвода, Преиздаване на книгата на акад. Л. Милетич „Разорението на тракийските българи“, Стартиране на подготовката по издаването на Енциклопедия „Тракия“

Участия в съвместни инициативи

– На 26 март 2013г. в Зала №1 на Централния военен клуб в София,

Съюзът на тракийските дружества в България, Съюзът на офицерите и сержантите от запаса и резерва и Тракийският научен институт организираха Научна конференция на тема: „100 години от Одринската епопея и 100 години от разорението на тракийските българи“.

– Председателят на БАН акад. Стефан Воденичаров, председателят на Съюза на тракийските дружества в България (СТДБ) Красимир Премянов и директорът на Тракийския научен институт (ТНИ) чл. кор. проф. Васил Проданов подписаха споразумение за съвместна дейност.

– Участие на ТНИ в Международна научна конференция „110 години от Илинденско-Преображенското въстание“, провеждана под патронажа на министъра на отбраната на Република България Ангел Найденов.

– Приветствие от името на председателя на СТДБ и от името на Централното ръководство на Съюза на тракийските дружества в България до инж. Г. Манолов – кмет на община Свиленград, по повод на 100-годишнината от освободението на Свиленград.

– Участие в премиерата на книгата „История на село Ефрем“, чиито автор е известният български учен професор д.п.н. Георги Янков.

– Участие на председателя на

СТДБ в VI-тия Общоевропейски български събор, организиран от Асоциацията на българите в Украйна (АБУ). Съборът е посветен на 20-годишния юбилей от създаването на асоциацията, която обединява хиляди българи, в т.ч. и такива с тракийско потекло. СТДБ и АБУ имат договор за партньорство от 2009 г.

– Участие на членове на СТДБ при откриването на документална фотоизложба „1903 г. Илинден – Преображение – Кръстовден“, посветена на 110-годишнината от въстанието на българите в Македония и Тракия.

– Участие на Красимир Премянов – Председател на СТДБ, Николай Димитров – Председател на Софийското тракийско дружество, Папани Козарева и д-р Емилия – Боряна Славкова в Кръгла маса на тема: Балканите и Европейският съюз. Предизвикателствата днес в МВнР. Нейни организатори бяха Дипломатическият институт към министъра на външните работи на Република България, Списание „Дипломатия“, Институт за балканистика с Център по тракология към БАН

– Българската академия на науките, Столичната община и Съюзът на тракийските дружества в България, съвместно с издателство „Захарий Стоянов“, организираха представяне на две книги от поредицата „Бежанци“, излизали с логото на издателство „Захарий Стоянов“. Първата от тях – „Разорението на тракийските българи през 1913 г.“, чиито автор е Любомир Милетич, е издадена съвместно със Съюза на тракийските дружества в България. Втората книга, чиито автор е Стоян Райчевски носи емблематичното заглавие „Етническото прочистване на българите от Източна и Западна Тракия и Мала Азия (1903–1913–1923)“.

– Посещение в гр. Енидже, където тракийци от Поморие поставиха паметна плоча.

– Бе сключено споразумение за съвместна дейност с УАБИТ

– СТДБ взема дейно участие и подпомага дейността на МВнР в смесената българо-турска комисия по решаване на спорните въпроси – обезщетяването на тракийските бежанци

– СТДБ е член и участва активно в работата на Националния

Доклад на Красимир Премянов председател на СТДБ пред...

Продължение от 5-а стр.

зан с **ислямизираните българи** и финансираните отвън опити за тяхното обособяване в отделна етническа група. Ще поставим остро този въпрос пред Националния съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси, оглавяван от вицепремиера Зинаида Златанова. Смятаме за недопустима употребата в публичното пространство на термина „помак“ за ислямизираните българи.

Третият е бежанският проблем, който се реализира през българо-турската граница и би могъл да се превърне в потоп за нас, ако избухне голяма война в Близкия Изток. Настояваме за пълно възстановяване на граничните заграждения по цялата граница между България и Турция.

Четвъртият проблем е свързан с **процесите на ислямизация**, извършвани от фондации и групи, особено сред циганското население в България. Пока-

заното по телевизионните екрани например в Пазарджик и пазарджишките цигани смушава, меко казано. Смятаме, че трябва да се вземат мерки срещу допълнителното настъпление на исляма сред българо-мохамеданите като инструмент за турцизацията им и отделянето им от българския народ. Недопустимо е допускането на външни сили да влияят върху ислямското вероизповедание в България.

Петият проблем е свързан със съобщенията, че **земята в обезлюдяваните региони в Странджа покрай турската граница** се изкупува от чужденци от различни националности, главно от Близкия Изток и Азия, които разполагат с финансови ресурси. Сред тях са турци, сирийци, ливанци и катарци. Според български брокери, парите за сделките със земя идват основно от ислямски фондове. Това е изключително опасна тенденция и след нейното проучване смятаме да реагираме остро в публичното пространство.

Шестият проблем е **работата с българската църква** и подкрепата на българската църква. СТДБ има специално отношение към ролята на българската църква в националното ни освободение и в историята на тракийските българи. Затова ние работим и ще работим в тясно сътрудничество с нея. Затова и винаги сме имали представител на църквата в нашето ръководство. Със своята дейност сме готови да издигаме допълнително нейния авторитет като един от стълбовете на българското общество и българската история.

Седмият проблем е свързан с работата на **СТДБ по постигане на национално съгласие**. Обществото ни днес е разделено повече от всякога преди и това пречи и на нашата работа. Ние виждаме като своя задача обединяването на български граждани с различна политическа и верска принадлежност. Готови сме да бъдем инициатори за диалог по различни проблеми, колкото и да сме

разделени по тях. Смятам, че в това отношение много важен е диалогът за постигане на съгласие по единна интерпретация на събитията от нашата обща история от времето на турското робство през Балканските войни и прогонването на тракийските българи до наши дни.

В заключение бих искал да изтъкна следното. Българското гражданско общество днес е съставено от два типа неправителствени организации.

Единият тип са финансирани отвън с цел прокарване на съответни геополитически и икономически интереси, играят ролята на идеологически инструменти на неолиберален капитализъм, каквито са най-популярните организации, създадени у нас след 1989 г., в които се подвизават така нар. „експерти на прехода“.

Вторият са организации от типа на СТДБ, ВМРО, Дружба-Родина и други традиционни и нови неправителствени организации, които служат на нацио-

нални интереси и не са инструмент за прокарване на чужди външнополитически и външноикономически интереси. Нашата позиция е, че в днешните условия ролята на тези организации нараства. Ако първите представят чужди цели и интереси, привнесени отвън и не са израз на автентичните интереси на българите, то вторите, сред които една от най-важните е СТДБ са призвани да се борят и бранят националните интереси. Ние имаме отговорността, имаме амбицията и сме готови да правим това.

В обобщение на казаното до тук искам да благодаря за всеотдайната работа на членовете и сътрудниците на Върховния комитет, председателите и членовете на тракийски дружества по места в името на тракийската кауза и на Родината. В същото време смятам, че е недопустимо да се бلامي работата на СТДБ от тракийските дружества, които не изпълняват уставните си задължения за отчисляване на средства от членски внос и от стопан-

ска дейност. И ако в някаква степен е разбираемо, че Кърджали поради ограничени приходи не може да превежда нормативните си вноски, то не е разбираемо защо Варненската организация превежда само част от дължимата по устав сума. Положителен пример за изпълнение на уставните си задължения дават Стара Загора, Бургас, Пловдив, Ямбол, Хасково, Свиленград. Обръщам внимание на този въпрос, защото с парите, които постъпват може единствено да издаваме в „Тракия“, а останалите дейности, в т.ч. подпомагане дейността на ТНИ, ТМС, издания, годишници и т.н., са зависими от лични средства, което е несериозно за организация като нашата. Не можем да приемем, че взети решения от ЦР и ВК не се изпълняват от неговите членове. Имам предвид издаването на единната членска карта, дезавуирането на националния конкурс и на практика липсата на каквито и да било усилия за масовизиране подписката за защита на имуществените интереси на тракийските българи. Затова за пореден път призовавам за отговорно отношение към дейността на СТДБ.

Пожелавам ви през новата година здраве и успехи!

на План-програмата за 2013 г.

съвет по етническите и интеграционни въпроси към МС на Р България

– СТДБ е член и развива активна дейност в РАО „Тракия“, Федерацията за сътрудничество с Русия и народите от ОНД, продължава и развива диалога с обществените организации и институции

Съвместна дейност с институциите

– Маргарита Попова – Вицепрезидент на Република България проведе работна среща с Красимир Премянов – Председател на Съюза на тракийските дружества в България (СТДБ). По време на срещата, проведена по инициатива на Вицепрезидента, бяха обсъдени предстоящите мероприятия на Съюза на тракийските дружества. Специално внимание бе отделено на концепцията за провеждането на Националния събор-поклонение на Петрова нива, който ще се проведе на 17 август, и който по традиция се организира от Община Малко Търново и СТДБ.

– Работна среща на Красимир Премянов – Председател и Милен Люцканов – Заместник председател на Съюза на тракийските дружества в България с Министър-председателя Пламен Орешарски. По време на срещата Председателят на Съюза на тракийските дружества поздрави Министър председателя по повод встъпването му в длъжност и го информира за срещите, проведени от ръководството на СТДБ с Кристиан Вигенин – Министър на външните работи на Република България, с проф. д.м.н. Анелия Клисарова – Министър на образованието и науката и с акад. Стефан Воденичаров – Председател на БАН. Министър Орешарски беше запознат с дейността на Съюза на тракийските дружества, с неговите инициативи и предстоящи прояви, със започналите разговори с представители на турската страна за възстановяването на българския православен храм в Лозенград и за организиране на музейна експозиция „Тракия“ в метоха на българската православна църква „Св. Стефан“ в Истанбул, както и с предстоящото издаване на многотомната енциклопедия „Тракия–от СТДБ, Тракийския научен институт и БАН.

– Работна среща между Красимир Премянов – Председател на Съюза на тракийските дружества в България и Михаил Миков – Председател на Народното събрание. По време на срещата е обсъдено предложението на СТДБ за приемане на Декларация от Народното събрание, посветена на 100 годишнината от разорението на тракийските българи.

– Предложение до А. Найденов – Министър на отбраната на Република България, – мотиви и проект за изменение и допълнение на Закона за военните паметници, изготвен с участието на научни сътрудници от Тракийския научен институт при

Съюза на тракийските дружества в България и учени от БАН.

– Участие на председателя на СТДБ в Обществения съвет към Министерството на външните работи, чиято основна цел е разширяване на диалога с граждански организации

– Съюзът на тракийските дружества в България подкрепи идеята на група изяви интелектуалци за възстановяване на Родопския театър в Смолян. Във връзка с това, на 22 юни т. г. Кр. Премянов – Председател на СТДБ, се обърна към г-н Стоянович – Министър на културата с писмо, в което апелира за възстановяване на театъра.

– Кр. Премянов – Председател на СТДБ проведе среща с г-н Емил Велинов – директор на Дирекцията по вероизповеданията към Министерския съвет. По време на срещата г-н Премянов запозна г-н Велинов с дейността на Съюза на тракийските дружества, с неговите инициативи и предстоящи прояви, със започналите разговори с представители на турската страна за възстановяването на българския православен храм в Лозенград и за организиране на музейна експозиция „Тракия“ в метоха на българската православна църква „Св. Стефан“ в Истанбул. Бе посочена необходимостта от поддържането на православните храмове „Св. Георги“ и „Св.Св. Константин и Елена“ в Одрин и от съдействие за спешен ремонт на църквата „Св. Иван Рилски“ в с. Доброплодно, изградена с доброволните дарения и труд на заселилите се там през 1886 г. малоазийски българи.

– Участие на Красимир Премянов и Ваня Стоянова в заседание на Националния инициативен комитет за честване на 110-та годишнина от Илинденско-Преображенското въстание.

– СТДБ поддържа традицион-

но добри и плодотворни отношения с РАО „Тракия“ и участва в заседанията на организацията

– СТДБ е активен член на Националния съвет по етническите и интеграционните въпроси към МС на Р България

– На 6 ноември СТДБ проведе в една от залите на Европейския Парламент в Брюксел конференция на тема: „Помним миналото, развиваме трансграничното сътрудничество в ЕС“.

В делегацията, водена от Председателя на съюза Красимир Премянов, бяха включени 20 председатели на тракийски дружества от страната, членове на ЦР и Върховния комитет, както и учени от Тракийския научен институт начело с Директора член.кор. на БАН В. Проданов. Визитата на тракийци бе осъществена по покана на евродепутата Ивайло Калфин и с активната помощ на Маруся Любчева. Тя започна с посещение на едно от заседанията на Групата на социалистите и демократите в ЕП. Тракийци бяха специално поздравени от водещия заседанието и посрещната с ръкопляскания от евродепутатите. За самата конференция дойдоха много млади хора, работещи в Европейския Парламент, както и гости, сред които външния министър Кристиан Вигенин, посланиците ни в НАТО, ЕС и Кралство Белгия. В залата бяха всичките ни евродепутати от групата на социалистите и демократите, както и Антония Първанова от Алианса на либералите и демократите в Европа. Конференцията откри Маруся Любчева, която обяви, че целта ѝ е да свържем историята с бъдещето и затова е изцяло посветена на Тракия.

Според Ивайло Калфин, ръководител на Делегацията на българските социалисти, целта на посещението на тракийци е да се постави отново пред европейските институции проблемът за обезщетенията „Той е постоянен и системен, и затова посещението на СТДБ е толкова важно. Ние ще го поставяме по цивилизован, но

твърд начин“, обеща евродепутатът.

Директорът на ТНИ, член.кор. В. Проданов, представи книгата на акад. Георги Марков „България в Балканския съюз срещу Османската империя 1911–1913“. Самият автор припомни думите на Джеймс Баучер за „голямото българско чудо, когато нацията победи империята“.

Проф. Светозар Елдъров представи „библията на тракийци“ – книгата на Любомир Милетич „Разорението на тракийските българи 1913 г.“.

От своя страна председателят на СТДБ Красимир Премянов припомни инициативата на СТДБ за развитие на трансграничното сътрудничество в рамките на Евро регион Тракия.

След конференцията, председателят на СТДБ, заедно с Маруся Любчева и Васил Проданов, проведе срещи в Главна дирекция „Разширяване“. Там тримата са представили нерешените ни въпроси с Турция като са акцентирали на проблема с обезщетенията за тракийските бежанци. Те са запознали събеседниците си с историята на тракийци и са посочили, че СТДБ се развива по европейски стандарти.

На 7 ноември бе проведена и среща с Ханес Свобода, председател на Групата на социалистите и демократите в ЕП. Оказало се, че г-н Свобода е добре запознат с въпросите на тракийци и проблема за обезщетенията им покрай инициативите на Маруся Любчева и Евгени Кирилов. Той смята, че те трябва да се решават на полето на патриотизма, но не и в тясното пространство на национализма и конфронтацията.

На 28 ноември 2013 г., Председателят на СТДБ се срещна с Г. Димитров – Постоянен секретар на МВНР. По време на срещата бяха обсъдени механизмите на взаимодействие по актуалните теми за тракийската организация, в т.ч. и темата за обезщетенията на тракийските бежанци.

Председателят на СТДБ се срещна с посланика на Гърция по повод на поставяне на паметна плоча на Капитан Петко Войвода на остров Крит

Председателят на СТДБ се срещна с постоянния секретар на МВНР

Позиции:

По казуса Сирия, относно поведението на Президента Плевнелиев, за запазване на театъра в Смолян, за запазване на болницата в Девин, по предстоящата промяна в учебните планове по литература

Позиция на ЦР на СТДБ и ТНИ относно спекулациите с евро регион „Тракия“. Декларация по знаменателни събития в историята на тракийските дружества, прочетена от трибуната на 42-то НС от ПП на КБ. Позиции на председателя на СТДБ по повод изявлението на турския премиер Реджеп Тайип Ердоган, по проектозакона за вероизповеданията, по лансирането на версията за т.нар. „помашка нация“, по проекта за продажба на земя на чуждестранни граждани, за военните паметници, за изучаването на драмата на тракийци в учебниците по история.

Обществен резонанс

Съюзът на тракийските дружества: Декларацията за („възродителния процес“) създава поводи за претенции към страната ни. Агенция Фокус

Тракийците: Заради декларацията за възродителния процес ни грозят претенции

Същите депутати, които не пожелаха да осъдят арменския геноцид, предприеха политически акт, който обслужва интересите на Турция, се казва в позицията на Съюза на тракийските дружества в България. АКТУАЛНО КОМ.

Красимир Премянов: Каузата на тракийците е да пазят българщината и да защитават националните интереси. За тракийската кауза и за нейното развитие в България, Агенция „Фокус“ разговаря с Красимир Премянов, председател на Съюза на Тракийските дружества в България.

Честват Деня на Тракия – **Днес плюс, Старозагорски новини, Дарик нюз, Шуменска зоря, Сливен прес, Русе инфо.** Ден на Тракия, **БНТ – Новини.** Стотици на колене в Славейно-комитското гнездо на Родопите – **Родопи Смолян.** 200 балона полетяха над „Илиева нива“ в памет на тракийските деца, избити през 1913 г. Агенция Фокус. Ден на тракийската памет. **Репортаж на БНТ.** Стотици почетоха паметта на избитите край град Маджарово. **Репортаж на Нова ТВ.** На Петрова нива стартира подписка Турция да компенсира тракийските бежанци – **в. Труд.** Тържества на Петрова нива – **БНТ, Агенция Фокус.** Награждават 2 ученици от Свиленград с пътуване до Брюксел – **Хасково инфо.** Красимир Премянов: Решаването на проблема за обезщетенията на тракийските бежанци е отговорност на държавата – **Агенция „Фокус“.** В. Стоянова – секретар на ТНИ: Общо бъдеще се гради със съвместно свършена работа – **Агенция БГ-НЕС.** Кр. Премянов: Плевнелиев да се извини, да не посяга на националните интереси – **БГНЕС.** Акад. Георги Марков – член на ТНИ пред Радио „Фокус“: Въпреки съветите

•Нашата делегация в Брюксел

Продължение от 7-а стр.

за помирение с Македония, няма да дадем Илинденско-Преображенското въстание. Д-р Ваня Стоянова от Института по история при БАН, секретар на ТНИ пред в. „Преса“: В България винаги е съществувал комплексът какво ще кажат другите за нас. Министърът на отбраната Ангел Найденов и началникът на отбраната генерал Симеон Симеонов участваха в Националния възпоменателен събор по повод 110-ата годишнина от Илинденско-Преображенското въстание – сайт на МС. Председателят на парламента Михаил Миков и народни представители участваха в тържествата по повод 110-та годишнина от Илинденско-Преображенското въстание в местността „Петрова нива“ – сайт на НС. За 110 г. Илинденско-Преображенско въстание властта се събра на Петрова нива – Монитор. Премянов: Плевнелиев да се извини, да не посяга на националните интереси – БГНЕС. В Маджарово се състоя национално поклонение („Ден на тракийската памет“) – БНР. БАН, Съюзът на тракийските дружества и Тракийски научен институт подписаха споразумение – Агенция Фокус. Красимир Премянов: Разорението на тракийските българи е геноцид – Аргументи. бг. Конференция („100 години от разорението на тракийските българи“) – Стандарт нюз. Национална научна конференция „100 години от разорението на тракийските българи“ се провежда в Кърджали – Агенция Фокус. Проф. Светлозар Елдъров: Отричането на престъпленията на турските власти в Източна и Западна Тракия е втори морален геноцид – Агенция Фокус. Кр. Премянов: Мисионерите на чуждата воля не изпълниха задачата си в България. Интервю за „Гласове“. Акад. Георги Марков: Заради ДПС правителството мълчи за 100-годишнината от клането на тракийци – Фактор бг. Потомци на бежанците от Тракия търсят посредничество в Брюксел, БНТ, 6.11.2013 г. – БНТ. Конференция на тема „Помним миналото – развиваме трансграничното сътрудничество в еврорегион Тракия“,

посветена на 100-годишнината от Балканските войни, се проведе в Брюксел – Агенция фокус.

Тракийски научен институт
Дейността на ТНИ през 2013 г. премина под знака на две знаменателни годишнини: 110 г. от Илинденско-Преображенското въстание и 100 г. от Балканските войни и разорението на тракийските българи.

1. Научни конференции

През годината бяха организирани три научни конференции, в които ТНИ беше главен организатор. Тържественото честване на Деня на Тракия – 26 март 2013 г. включваше и научна конференция на тема: „100 години от Одринската епопея и 100 години от разорението на тракийските българи“. Конференцията, плод на сътрудничеството със Съюза на офицерите и сержантите от резерва и запаса (СОСРЗ) се проведе в зала №1 на Централния военен клуб и в нея взеха участие Академик Георги Марков, Чл. кор. дфн Васил Проданов, Проф. дин Тр. Митев, Проф. дин Светлозар Елдъров, Проф. Д. Порязов, Полк. доц. д-р Димитър Зафиров, Доц. Ст. Райчевски, Доц. д-р Б. Бужашка, н.с. Емилия – Боряна Славкова и др. Бяха обсъдени военните и политически аспекти на Балканската война и победата при Одрин, както и отражението им в съвременните балкански историографии.

Тържествените чествания, посветени на 110 г. от Илинденско-Преображенското въстание, проведени тази година на 17 август в местността Петрова нива, започнаха с научна конференция на същата тема. Тя бе организирана от ТНИ и Историческия музей на гр. Малко Търново, с участието на 15 учени от София, Смолян и Бургас. Бяха представени основните акценти в събитията от 1903 г. от гледна точка на постиженията на българската историческа наука, поуците от историята и задачите

на днешния ден. Научната конференция, елемент от националния възпоменателен събор, беше част от Плана на Националния инициативен комитет за честване на 110-ата годишнина от Илинденско-Преображенското въстание, възглавяван от министъра на отбраната Ангел Найденов.

В чест на 100-годишния юбилей от Балканските войни и в памет на съдбата на българите от Тракия, Съюзът на тракийските дружества в България, Регионалният съвет на тракийските дружества – област Кърджали, Тракийското дружество „Димитър Маджаров“ – гр. Кърджали и Тракийският научен институт организираха Национална научна конференция на тема: „100 години от разорението на тракийските българи“, на 12 октомври 2013 г. в град Кърджали. Конференцията бе съпътствана от Документална изложба „Не забравяй, но не отмъщавай“ (Архивните документи – неопенимо национално богатство за историята на България), подготвена от Тракийското дружество „Димитър Маджаров“ – Кърджали, ДА „Архиви“ – Кърджали и Регионалния исторически музей – Кърджали. Събитието е част от националната програма за честване на 100-годишнината от Балканските войни.

Целта на научната конференция е да осмисли от гледна точка на историческата дистанция и да предложи съвременен прочит на етнодемографските, социално-икономическите и културни процеси в Тракия през 20 век, да внесе в научно обращение нови факти и документи, да потърси мястото им в колективната и индивидуална памет. българи в международните и двустранни договори; битката за интерпретацията на историята на Тракия. Тридесет учени – изследователи на Тракийския въпрос от водещи научни центрове, музеи и архиви в страната обсъждаха демографските промени в Тракия и вой-

ните през 20 век; настъпването, оземляването и социалната адаптация на тракийските бежанци и ролята на Тракийската организация за съхраняване на тяхната идентичност; съдбата на тракийските българи в международните договори. Конференцията също беше част от Националната програма за отбелязване на 100-годишния юбилей на Балканските войни.

ТНИ беше съорганизатор и на още едно научно събитие, част от националните чествания на 100-годишнината от Балканските войни – регионалната научна конференция в Хасково и кръгла маса в Ивайловград, Маджарово, Тополовград и Свиленград, проведени в Хасково и областта на 23–25 септември 2013 г. Организатори бяха Тракийският научен институт, Тракийското дружество „Г. Сапунаров“ – Хасково, Образцово Народно Читалище „Заря“ 1858 г. и Регионално историческо дружество „Клокотница“ – Хасково.

Всички научни събития предизвикаха значителен интерес сред научната колегия и широката общественост. Общото впечатление от всички дискусии бе желанието на публиката да пренесе разговора от миналото към съвременността и да потърси решение на проблемите на българската нация и общество като цяло и на наследниците на тракийските бежанци в частност в днешния ден.

Работа с младите хора

СТДБ и ТНИ организираха национален средношколски конкурс на тема „100 години от Балканските войни и разорението на тракийските българи“. В него взеха участие 104 ученици от цялата страна, с общо 102 разработки. Представените творби бяха най-разнообразни по жанр, подход, изразни средства и методи за пресъздаване на епохата. Това, че участниците бяха от всички краища на България, придаде на конкурса национално представителен характер. Високото равнище на изпратените разработки и силната лична мотивация на техните автори, която прозира в повечето работи, силно затрудни журито с председател чл.кор. проф. дфн Васил Проданов – Директор на Тракийския научен институт и членове: Никола Инджов, проф. дин Светлозар Елдъров, проф. д-р Искра Баева, Соня Ангелова, д-р Ваня Стоянова – научен секретар на ТНИ. При оценяването на конкурсните творби те се ръководеха от критериите за: информативност и съдържателност, лично отношение и творчески принос към темата, оригиналност, познаване на епохата и обща историческа култура.

При запазена пълна анонимност на работите на журито бяха необходими три тура, за да стигне накрая до единодушното мнение кои да бъдат десетте отличени разработки, чиито автори след разкриване на самоличността им се оказаха 11. Те бяха наградени с екскурзия до Европейски парламент в Брюксел по покана на българския евродепутат Евгений Кирилов, осъществена на 5–6 юни м.г. Ос-

таналите участници бяха отличени с грамота и екземпляр от книгата на Л. Милетич „Разорението на тракийските българи“, издание на Издателство „З. Стоянов.“

По мнение на журито, Националният конкурс за средношколци на тема: „100 години от Балканските войни и разорението на тракийските българи“ изпълни основната си цел, а именно – да насърчи интереса на младите хора към историята на своя род и роден край, да ги подтикне към размисъл за това какво носим в умовете и сърцата си от миналото, за да знаем кои сме и какви искаме да бъдем.

Експертна дейност

Сътрудниците на ТНИ участваха в разработването на становища, позиции и предложения до различни институции от името на Съюза на тракийските дружества в Тракийския научен институт, като напр.:

предложение до Общинския съвет – Свиленград за изграждането на музейно-комплекс „Пантеон Тракийска епопея“ на територията на община Свиленград, на която инициатива СТДБ и ТНИ могат да бъдат съорганизатори и партньори, проект за изменение и допълнение на Закона за военните паметници – чрез министъра на отбраната до НС; предложение за изграждане и поставяне на бюст-паметник на акад. Любимир Милетич на територията на Столична община като част от културната програма на София за 2013 г.; проект за декларация на НС в памет на разорението и прогонването на тракийските българи; и др.

Взаимодействие с други организации

Първата и главна организация, с която ТНИ взаимодейства и от която получава подкрепа, е СТДБ. ТНИ, представен от научния секретар д-р Ваня Стоянова, стана член – основател на Инициативния граждански комитет за честване на 110 г. от Илинденско-Преображенското въстание и 120 г. от създаването на Българските македоно-одрински революционни комитети (БМОК).

СТДБ (чрез неговия председател Кр. Премянов) и ТНИ (чрез В. Стоянова) са представени в Националния комитет за честване на 110-годишнината на Илинденско-Преображенското въстание под председателството на министъра на отбраната А. Найденов.

ТНИ беше отворен за взаимодействие с организации, развиващи сходна дейност като МНИ, Военноисторическата комисия, СОСРЗ. Сътрудници на ТНИ участваха на 29 май 2013 г. в кръгла маса на тема: „Балканите и Европейският съюз. Предизвикателствата днес“, организирана от Дипломатическия институт към министъра на външните работи на Република България, Списание „Дипломатия“, Институт за балканистика с Център по тракология към БАН (ИБЦТ).

Трайно е сътрудничеството с институтите на БАН, в което се изследват различни аспекти на Тракийския въпрос в исторически и актуален план. С цел задълбоча-

Тракийци поднесоха цветя и в Рим

на План-програмата...

ване на това сътрудничество на 24 септември 2013 г. в Българската академия на науките, председателят на БАН акад. Стефан Воденичаров, председателят на Съюза на тракийските дружества в България (СТДБ) Красимир Преманов и директорът на Тракийския научен институт (ТНИ) чл.кор. проф. Васил Проданов подписаха споразумение за съвместна дейност.

Издателска дейност

Подготвят се за издаване два сборника от поредицата „Известия на ТНИ“, в които са включени материалите от проведените през 2012 и 2013 г. конференции, посветени на двата исторически юбилея.

Нереализирани задачи от плана на ТНИ за 2013 г.

Работата по Енциклопедия Тракия се забавя от липсата на финансиране, за които през годината се търсеха различни възможности. Една от тях е разработването на изследователски проект съвместно с БАН по теми, които ще бъдат представени в Енциклопедията и мултиплициране на резултатите от него.

Конференцията за българо-мохамеданите – поради претоварена програма и ангажменти на потенциалните участници в нея.

Конференция за Иван Орманджиев – поради претоварена научна програма и ограничени финансови възможности. На личността и делото на видния изследовател на Тракия и национално-освободителните борби би могла да се посвети отделна секция в научна конференция през 2014 г., посветена на 80-годишнината на ТНИ.

В заключение се налага изводът, че през 2013 г., в съответствие със своя устав и програма, работата на ТНИ бе насочена към съхраняване и популяризиране на миналото и културно-историческото наследство на Тракия и тракийските българи и подпомагане на СТДБ в неговата обществено-партиотична дейност. При реализирането на неговите мероприятия се разшириха както контактите между изследователите и научните звена, ангажирани с тракийския въпрос, така и публичния отзвук от тях, което на свой ред съдейства за утвърждава-

нето на тракийската проблематика в интелектуалното и обществено пространство.

Клуб „Родопи“

Активна бе дейността на членовете на клуба, особено при организацията и провеждането на събора в с. Славейно, както и в текущата дейност съвместно със софийското дружество.

Фондация „Капитан Петко войвода“

Фондацията на практика не съществува, тъй като не развива никаква дейност. В този смисъл е целесъобразно ВК на СТДБ да прецени смисъла от нейното формално съществуване и приеме съответното решение.

Единен календар на СТДБ

През отчетния период се запази и разви традицията за издаването на единен календар на съюза, като, съдейки по популярността на календара сред тракийци, е намерен успешният модел в реализацията му.

Защита на собствеността на СТДБ

От години СТДБ изплаща данъците (сгради и смет) на два имота: почивните станция в гр. Царево и тази в с. Заберново, Община Малко Търново. От две години в почивната станция в гр. Царево е назначен и пазач с цел стопанисването ѝ.

Изразходвани са не малко средства с цел узаконяването на имотите и снабдяване с документи за собственост. Към момента документите, необходими за обстоятелствена проверка, се намират при нотариус с район на действие при Царевския районен съд за насрочване на сделка. Считаме, че всички действия и средства, които се изразходваха за имота във Царево, си струваха усилията.

Освен това успяхме да възобновим съдебното дело относно имота на СТДБ в гр. София, на бул. В. Левски 2 в съседство до сладкарница Ялта. Благодарение на откритите нови доказателства Върховния касационен съд върна делото за ново разглеждане в Градския съд и предстои неговото решение.

Не така стоят нещата относно имота в с. Заберново. Той е отдале-

чен от населеното място и от централния път към Малко Търново. В този смисъл достъпът до него е изключително ограничен. Освен това имаме предварителна информация, която към момента вече е факт, че имотът попада в Национален парк Странджа и това е причината да не можем да се снабдим с документ за собственост и да си останем само с правото на ползване и плащането на излишни данъци, без да сме в състояние да ползваме имота. Ето защо Върховният комитет е целесъобразно да обсъди и приеме решение, което според мнението на юристи е да се откаже от имота в с. Заберново.

Медии

Сайт на СТДБ

В съвременното общество Интернет страницата не е лукс, а задължителен инструмент в комуникационната стратегия на всяка организация. Във връзка с това СТДБ създаде и поддържа уеб страница, от която тракийци, българската и международна общественост получават актуална информация. Към днешна дата сайта на СТДБ функционира успешно, има ясно дефинирани задачи, отстоява позиции и работи за тракийската кауза, редовно и своевременно информира потребителите за актуални новини и събития, публикувани от Ваня Иванова – редактор и администратор на сайта.

Сайтът е публикуван на новинарската страница Noterage.bg, на която са публикувани и всички уеб страници на централните печатни и електронни медии. Чрез сайта на СТДБ се разширява диалога с тракийци и с българската общественост. Най-доброто доказателство за полезността на сайта на СТДБ дава неговият брояч, който е видим за всеки посетител. За 25 месеца (към 15 октомври 2013 г.), броят е отчел 29 946 посетители от различни държави (България, САЩ, Канада, Украйна, Русия, Румъния, Турция, Германия, Белгия, Франция, Гърция, Сърбия, Кипър, Македония, Испания, Чехия, Швеция, Австрия, Италия, Великобритания, държави от Централна и Латинска Америка и др.) Интерес към сайта

проявяват и българските медии, и държавните институции – Народно събрание, Министерски съвет, МВнР, чиито ежедневни посещения се регистрират от брояча.

В началото на м. октомври 2012г. бе направено необходимото за разширяване на уеб сайта и бе качена информация за създаването на ПК „Тракия“, както и неговите основни документи.

В началото на 2013 г. сайтът бе разширен с подстраница – сайт на Тракийския научен институт, на която бяха публикувани кратката история на ТНИ, неговите цели, задачи, ръководен екип и Известията на ТНИ.

Вестник „Тракия“

Във вестника бяха представени с подробни репортажи всички по-важни събития от календара на тракийци, както и многобройните прояви през годината на отделните тракийски дружества. Повечето от тях бяха свързани с големите годишнини, които тракийската организация отбелязва през изминалата година. На тези годишнини бяха посветени множество статии, написани от наши изтъкнати учени и тракийски активисти. Вестникът проследи развитието на Националния средношколски конкурс, също посветен на годишнините, а читателите имаха възможност да се запознаят с някои от наградните работи. Материали от трите научни конференции, които организираха СТДБ и ТНИ, също намериха място на страниците на вестника. През годината бяха представени и няколко оригинални документа, които се публикуват за първи път. През новата година се надяваме тази линия на „откривателство“ на отдавна забравени материали, свързани с тракийци и тяхната кауза, да продължи още по-активно.

Вестник „Тракия“ през 2013 г. продължи да запознава читателите си с някои от най-известните нови членове на съюза. С пространни интервюта бяха представени издателят Иван Гранитски, строителят проф. Николай Михайлов, ректорът на УНСС проф. Стати Статев и други известни личности, присъединили се към СТДБ и

приели тракийската кауза за своя. На страниците на вестника намери място и интервюто с външният министър Кристиан Вигенин. Той сподели своите намерения за работата на българо-турската работна група, която трябва да се занимава и с обезщетенията на тракийци. Бяха публикувани и разговори с известни учени, членове на ТНИ като проф. Ив. Филчев, член-кор. В. Проданов, акад. Георги Марков, ст. н. с. Наталия Рашкова, проф. С. Елдаров, проф. Д. Порязов и др.

На страниците на съюзното издание намериха място предложенията на СТДБ за декларация на Народното събрание за защита интересите на тракийци, както и предложенията на СТДБ за промяна на Закона за военните паметници и именуването на ГКПП „Маказа“ на името на ген. В. Делов. Бяха огласени и многобройните срещи на председателя и на ръководството на СТДБ с известни политици и държавници. Активното участие на Кр. Преманов в различните обществени съвети също беше отразено подробно. Читателите на в. „Тракия“ имаха възможност да прочетат и всички позиции, с които ръководството на СТДБ излезе по различни поводи през годината.

Заедно с многобройните фестивали и различни конкурси, които се провеждаха в тракийските дружества в страната, на страниците на вестника намери място и някои селищни истории, които разказват за известни тракийски родове и за някои от селищата в старата родина, от която те са били прокудени. Бяха публикувани и множество материали, свързани с новопоявилата се организация „Помак“ и опитите българомохамеданите да бъдат отделени от българската нация. Вестникът зае активна позиция и срещу опита на някои кръгове да използват посещенията на делегацията на СТДБ в Брюксел за атака срещу самата организация.

И тази година продължи тенденцията вестникът да се списва с активната помощ на самите членове на тракийските дружества. В това отношение особено активни се оказаха дружеството на Хасково, в Бургас, в Сливен и др. Надяваме се през новата година да се активизират повече и някои от най-големите тракийски дружества в страната, които все още не намират време да

Продължение от 9-а стр.

■ На Петрова нива този път имаше много политици

План – програма за работата на СТДБ през 2014 г.

Основна цел:

Укрепване на ролята и влиянието на СТДБ в българското общество в защита на националните интереси и просперитета на страната като член на ЕС

Съдействие на местните ръководства за културното и социално-икономическо развитие на регионите

Основни събития:

1. 170 години от рождението на Капитан Петко войвода

2. 100 години от прогонването на малоазийските българи

3. 80 години от създаването на Тракийския научен институт

Основни инициативи:

1. Възстановяване на православния храм в Лозенград

2. Проектиране и организиране на музейна експозиция „Тракия“ в сградата на метоха в Истанбул срещу желязната църква Св. Стефан

3. Стартиране на енциклопедия „Тракия“

4. Тържествено честване на 26 март – Деня на Тракия и Одринската епопея

Национални мероприятия за 2014 г

170 години от рождението на Капитан Петко Войвода (целогодишно, по отделен план)

100 години от прогонването на малоазийските българи (целогодишно, по отделен план)

80 години от създаването на Тракийския научен институт (целогодишно, по отделен план)

До края на януари 2014 г. тракийските дружества да представят предложенията си за формиране на Нац. програма за

отбелязване на 3-те основни събития.

Отбелязване на Деня на Тракия в столицата и в страната (26 март, по отделен план) Отг. Кр. Премянов, Председателите на ТД

Традиционни тракийски събори в Одрин (май, по отделен план), Отг. Кр. Премянов, Краснодар Беломорски, К. Сарджев

Национален тракийски гергьовски събор – Поморие (май, по отделен план) Отг. Е. Мурджева, Д. Карабелов

Национален фестивал фолклорен венец „Божура“ – Средец (май, по отделен план) Отг. Д. Карабелов, Божанка Николова

Национален тракийски фолклорен събор „Св.Св. Константин и Елена“ – Бродилово (май, по отделен план) Отг. М. Любчева, Д. Карабелов, Председател на ТМС

Национален тракийски младежки събор „Илиева нива“ (юни, по отделен план) Отг. К. Сарджев, Яни Янев

Национален тракийски събор Кърджали (юни, по отделен план) Отг. Яни Янев

Национален тракийски събор „Богородична стъпка“ (август, по отделен план) Отг. Петра Мечева

111 години Илинденско-Преображенско въстание (август, по отделен план) Отг. Тодор Бояджиев, М. Любчева, Румяна Вълчева, Димо Карабелов

Национален тракийски събор в с. Славейно (август, по отделен план) Отг. А. Печилков, Т. Стайковски

Национален тракийски женски събор с. Аврен (септември, по отделен план) Отг. Петра Мечева, Яни Янев

101 години от разорение-

то на тракийските българи – Маджарово (октомври, по отделен план), Отг. Кр. Премянов, К. Сарджев, Яни Янев

Национална инициатива „По обратния път на дедите ни“ (по отделен план) Отг. Божана Богданова, Кирил Киряков

„Завръщане към корените“ Отг. Божана Богданова

Втора национална конференция „Автентичният тракийски фолклор – носител на традиции и идентитет на нацията“ – Пловдив (по отделен план) Отг. Нонка Матова, Вана Стоянова

Посещение на делегации на СТДБ в Рим – на 2.06.2013 г. и в Киев – на 8.09.2013 г.

Възстановяване на паметника на Любомир Милетич в София Отг. Кр. Премянов, Н. Димитров, Проф. В. Проданов

Продължаване и развитие на диалога с обществените и гражданските организации, партиите и държавните институции. Отг. Красимир Премянов

Програмите се изготвят от определените отговорници и се съгласуват с ЦР на СТДБ три месеца преди провеждането им. Неразделна част от тях са сценарият, списъкът на гости и финансовия план.

Основни задачи:

Организационни:

1. Разширяване на масовия характер на организацията, прием на нови членове, обхващащи нови социални и възрастови групи в дейността на съюза, създаване на нови структури в страната. Подобрение на организационната и финансова отчетност на членския състав

2. Отбелязване на значими

те дати и събития от историята на тракийското движение

3. Работа по патриотичното възпитание и укрепване на националното самосъзнание на българското население в Родопите

4. Развитие на тракийското младежко и студентско движение

5. Обогащане на електронния архив на СТДБ с възможност за оторизиран достъп от всички членове на съюза

6. Участие в проекти от национален мащаб и в европрограми

7. Тясно взаимодействие със сродни обществени организации в страната и в чужбина

8. Разширяване на аудиторията на в. „Тракия“ и увеличаване на абонамента му

9. Разширяване формата на електронния сайт и свързването му със сайтовете на тракийските дружества и ПК Тракия

10. Попълване на библиотечния фонд на библиотеката на съюза и качването му в електронния архив

11. Привеждане на финансовата дейност в съответствие с изискванията на Устава и формиране на устойчиви източници на доходи за финансово осигуряване на План-програмата

Международна дейност:

1. Активизиране на международната дейност на съюза, създаване на нови партньорски отношения със сродни структури в чужбина

2. Поддържане на отношения с посолства, със страните от ЕС с цел информация и приобщаване към дейността на СТДБ

Обществена дейност и

участие в гражданското общество:

1. Активно съдействие и натиск пред държавните органи за обещаването на тракийските бежанци и техните потомци чрез дейността на Работната група по обезщетенията

2. Развитие на отношенията на сътрудничество и партньорство с държавните институции – МС, НС, Президентство, с политически партии и парламентарните групи и с ръководства на общини с приоритетно тракийско население

3. Среща с Омбудсмана на Р България за запознаването му с дейността на СТДБ

4. Регулярни срещи с министъра на външните работи за обсъждане на въпросите, засягащи интересите на тракийските българи

5. Срещи с президентската институция за синхронизиране на участието и в инициативи на СТДБ

6. Приемане и огласяване на официални позиции и декларации на СТДБ по всички актуални проблеми, засягащи защитата на националните интереси и интересите на тракийските българи

План-програма за работата на Тракийския научен институт през 2014 г.

Работата на ТНИ през 2014 г. ще бъде посветена на три големи годишнини: 170 г. от рождението на Капитан Петко войвода. 100 г. от прогонването на малоазийските българи. 80 г. от създаването на Тракийския научен институт.

1. Научни конференции и кръгли маси:

1. Чествания на 100 г. от прогонването на малоазийските българи.

Април/май, 2014 г. Отг. К. Премянов, В. Проданов, В. Стоянова

По отделен план във взаимодействие с регионалните структури на СТДБ и ТНИ

2. 170 г. от рождението на Капитан Петко войвода. По отделен план съобразно националния календар на СТДБ Отг. К. Премянов, В. Стоянова

3. 80 години ТНИ Октомври 2014, София. Отг. В. Проданов, В. Стоянова

4. Кръгли маси по актуални проблеми на тракийския въпрос: Евроинтеграционните процеси в Югоизточна Европа; – Съдбата на ислямизирани българи;

5. Участие на ТНИ като организатор в конференции на национално и местно ниво във взаимодействие с други научни звена (БАН, университети, музеи, МНИ и др.)

6. Организиране на периодични дискусии върху новонаизлезли изследвания, свързани с тракийския въпрос.

II. Издателска и популяризаторска дейност:

1. Продължаване работата по Енциклопедия „Тракия“. Разработване на изследователски проект, свързан с проблематиката и за евентуално участие в конкурсна сесия на Фонд „Научни изследвания“.

2. Издаване на два тома от Известия на ТНИ.

3. Участие в съвместни издания, посветени на тракийската проблематика

4. Продължаване дигитализацията на ценни издания на ТНИ от миналото с научна и библиографска стойност.

III. Работа с младите хора

1. Организиране на тематични конкурси съвместно със СТДБ.

Отчет за изпълнение на План-програмата...

Продължение от 9-а стр.

разказват за живота си на читатели на вестника.

Индивидуални членове

През 2013 г. желание за индивидуално членство са изявили и са вписани в документите на Съюза 20 души, които излагат мотивите си за членство, заявявайки, че приемат Устава и споделят целите на организацията, като участват и съдействат за реализацията на плана на Централното ръководство и на Върховния комитет на СТДБ.

Гордост за нас е, че в редиците ни се вляха такива изтъкнати български интелектуалци, като акад. проф. дин Георги Марков, акад. проф. Стефан Воденичаров-председател на БАН, ген. проф. д-р Стоян Тонев – ВМА, проф. д-р инж. Николай Михайлов, зав. Катедра в

УАСГ, София, Иван Гранитски, Тончо Токмакчиев, Венцеслав Кисьов, Марин Янев, Петя Буюклиева и др.

Академиките Георги Марков и Стефан Воденичаров участват в наши прояви – конференции, събори, срещи. Надяваме се с идеите и програмите, които приема ръководството на Съюза да съумеем да привлечем към каузата на тракийците още изтъкнати личности, които биха спомогнали за осъществяването на нашите цели.

Отчет за работата на библиотеката на СТДБ

Библиотеката на СТДБ придобива все по-голяма значимост през отчетния период. Набавени са чрез дарения десетки книги, които обогатяват библиотечния фонд на организацията. До този момент са заведени над 3600 книги. От началото на м. февруари 2012 г. до

днес са постъпили и обработени към 1000 книги. Това означава, че те са заведени като наличност, обработени са библиографски, разкрити са рубрики по съдържателен признак и се обработват по електронен метод. Вече се работи и по изготвянето на систематичен, азбучен и топографски каталог. Новите технологии навлизат и в работата на организацията. На сайта на СТДБ Златина Василева, работеща при нас по „Национална програма за зазастот и обучение на хора с трайни увреждания“, отразява книги от библиотечния ни фонд и редки издания на ТНИ. Изработена е специална витрина, по идея на председателя, и на нея периодично да се показват новопостъпили книги, ценни ръкописи, документи, музейни експонати и архивни издания, които отразяват живота на

тракийските българи – бежанци от Тракия и Мала Азия. Това ще помогне членовете на организацията да се запознаят с важни събития от историята на предците си и ще ги стимулира да извършват събирателска и откривателска дейност на документален и снимков архивен материал. Това ще улесни работата на научните работници по проблематиката, която се разглежда в ТНИ и ще допринесе за утвърждаване на СТДБ като една сериозна организация с дълбокои безспорно историческо минало и с перспективи в бъдеще. Дължни сме да отбележим, че се увеличава броят на читателите, които желаят да ползват библиотечния ни фонд. Нарастава и числото на онези, които желаят да им бъде извършена библиотечно-библиографска справка, свързана с исторически събития,

подкрепени със съответните исторически, литературни, фолклорни материали и публикации в съюзния печат. Редовни читатели и ползватели на библиотеката са историците от „първия ешелон“ проф. Иван Филчев, Вана Стоянова, Боряна Бужашка, Димитър Шалапатов, Георги Илиев, тракийци от цялата страна. Редно е да отбележим, че книги могат да ползват всички, които са членове на нашите дружества по места, а така също и не членове на съюза. За да се опази обаче това скъпоценно наше книжовно, културно богатство, книгите ще се ползват на място, в библиотеката на СТДБ

Наша грижа е да ги обработим, умножим и оставим на онези млади тракийци, които идват след нас за да се научат да помнят, „да не забравят, но и да не отмищават“.

СОФИЯ ПАРНАРОВА

На Игнажден, когато според народната традиция е много важно кой ще ти дойде на гости, учениците от клуб „Завръщане към родовите корени“ в най-голямото казанлъшко училище – СОУ „Екзарх Антим I“, поканиха съпци за тях хора. При тях дойдоха съученици, преподаватели и гости на една необичайна предколедна среща. Учениците работят по проект „Да направим училището привлекателно за младите хора“ – Училище за себеутвърждаване към Европейски Хоризонти – „УС-ПЕХ“. Под ръководството на своя ръководител София Парнарова, преподавател по философия и потомка на тракийци от Одринска Тракия, те с голям интерес проучват съдбата и традициите

Празник в СОУ „Екзарх Антим I“ в Казанлък

на тракийци, които живеят в Казанлък. Неопенима помощ им оказва Костадинка Димитрова, председател на Тракийското дружество. Научавайки много за живота и бита на тракийци, учениците проучиха и празнуването на Коледа в с. Славеево, Ивайловградско, населено с тракийци от Одринска Тракия, потомците на много от които са се заселили по-късно в Казанлък. Обичаят Ко-

ледуване и много автентични коледни песни записаха от архива на Иван Кутинов, предоставен им от неговата дъщеря Атанаска Градинарова. Покрай очарованието и магията на коледните традиции се зароди идеята за проучване и на тракийски ястия. При срещи с потомци на тракийци, учениците се убедили, че те са се връщали в мислите си към огнището на родната си къща, но и са подклаждали огъня на родовата памет, съхранявайки рецепти на вкусни тракийски гозби. Събрали интересен материал, учениците решиха да го представят в училище. С помощта на възрастни тракийци и на своите баби, те подготвиха невероятна ку-

линарна изложба. Гостите на тържеството, сред които кметът на Община Казанлък – Галина Стоянова, директорът на училището – Радана Стефанова, преподаватели и ученици, за първи път видяха типични тракийски вкусотии – гюзлеми, зелник, ушички, пърленки, тракийска баница, тиквеник, коледен кравай. Очаровани, не спираха да ги снимат. Изложбата беше с благотворителна цел и наддаването повиши градус на настроението в залата. Включиха се кметът на Общината, директорът и помощник – директорът на училището, съученици и гости. А приятелите от секция „Автентично и мултимедийно представяне на българския фолклор“ с ръководител Кольо Стайнов, представиха обичая Коледуване и коледни песни. Духът на Коледа завладя всички присъстващи, а организаторите успяха да ги убедят колко е важно да се завръщаш към родовите корени.

Общо събрание на ТНИ

На 20 декември в Тракийския дом в София се проведе годишното общо събрание на Тракийския научен институт.

Председателят на Управителния съвет проф. Васил Проданов направи отчет за извършената през 2013 г. работа, която бе фокусирана в няколко направления: организиране на научни конференции, посветени на големите годишнини – 100 г. от Балканските войни и разорението на тракийските българи; експертна дейност; разширяване влиянието на тракийската организация чрез подобряване на работата с младите хора; взаимодействие с други организации, на първо място със СТДБ, а така също с МНИ, БАН, СОСРЗ и други изследователски центрове и патриотични организации.

Проф. Проданов очерта и трудностите, които стояха пред ТНИ в

реализирането на неговите цели, главната от които е липсата на достатъчно финансови средства. Осъществяването на работата бе възможно благодарение на подкрепата на СТДБ.

След оживена дискусия, която показва интереса и ангажираността на членовете на ТНИ с тракийския въпрос и съвременните предизвикателства, беше приета програма за работата през следващата 2014 г. По традиция, отново в нея ще бъде поставен акцент върху значими годишнини от историята на тракийските българи като 170 г. от рождението на Капитан Петко войвода, 100 г. от прогонването на малоазийските българи и 80 г. от създаването на ТНИ. Наред с това, ще бъдат организирани кръгли маси по актуални проблеми, които волнуват тракийците и българското общество, като съдбата на ислямизирани бълга-

ри, евроинтеграционните процеси в Югоизточна Европа. Ще се активизират дискусиите върху новоизлезли изследвания, свързани с тракийския въпрос. Ще продължи работата и по подготовката на „Енциклопедия Тракия“ в сътрудничество с институтите на БАН.

Ръководството на ТНИ пое ангажимент през следваща година да издаде два тома от Известията на ТНИ с материалите от предходния отчетен период.

Общото събрание, по предложение на УС на ТНИ, прие двама нови членове – акад. Георги Марков, един от най-видните съвременни изследователи по нова и най-нова история, българския национален въпрос и тракийските българи и Ваня Ангелова Иванова – историк, изследовател и редактор на електронния сайт на СТДБ и ТНИ.

Новогодишни поздравления

Председателят на СТДБ Красимир Преманов получи поздравления по случай новогодишните празници от много хора и институции. Ето някои от тях: Старозагорски митрополит Галактион, Н.пр. Ксавие Лапер дьо Кабан – извънреден и пълномощен посланик на Франция в Република България, Н. пр. Владимир Чургус – извънреден и пълномощен посланик на република Сърбия у нас, Н. пр. Арсен Схоян – извънреден и пълномощен посланик на република Армения, Георги Първанов – президент на България (2002 – 2012), Павел Маринов – областен управител на Бургас, Драгомир Стойнев – министър на икономиката и енергетиката, инж. Георги Манолов – кмет на община Свиленград, инж. Кольо Милев – кмет на община Сливен и председател на РАО „Тракия“, Андон Тотев – кмет на община Сандански, Евгени Кирилов – евродепутат, Михаил Миков – председател на НС, Сергей Станишев – председател на парламентарната група на КБ и на БСП, президент на ПЕС, Бойко Борисов – председател на ПП „ГЕРБ“, проф. дфн Ваня Добрева – председател на Комисията по образование към НС, Георги Гергов – почетен консул на Руската федерация в гр. Пловдив, проф. Красимир Иванов – ректор на Медицински университет във Варна, Регионална асоциация на общините „Тракия“, проф. Васил Проданов – директор на ТНИ, от тракийски дружества в София, Кърджали, Бургас, с. Ген. Инзово, Търговище.

Коледни пожелания от тракийци

В навечерието на Коледните празници членовете на тракийското дружество „Лазар Маджаров“ в Сливен възстановиха една стара традиция – по стар тракийски обичай те коледуваха и по този повод посетиха областната управа и общината.

Певците от фолклорната група „Тракия“ при дружеството с ръководител Илия Янев пяха коледни песни. Да се строят училища, домове, улиците да бъдат чисти и красиви, да бъдем спокойни, да има работа и хляб за всички, да бъде радост, пожелаха потомците на тракийските бежанци в Сливен.

Брани поле отбеляза празниците

ВАЛЕНТИНА ПСАЛТИРОВА

На 14 декември членовете на пловдивското тракийско дружество се събрахме в пенсионерски клуб „Столетник“ с. Брани поле, Пловдивска област да отпразнуваме Коледа и Нова година. Присъстваха тракийци от селото, а също така и от с. Белащица, гр. Куклен и Пловдив. В залата, в която бяха изложени мъжка и женска тракийски носии, се събраха всички гости. Фолклорната група към дружеството с ръководител г-жа Топузлиева изнесе кратък концерт с тракийски, странджански и родопски песни.

ТРАКИЯ – Орган на Съюза на тракийските дружества в България – София 1000, ул. „Стефан Караджа“ 7-А Печат: Алианс Медиапринт

Абонирайте се!

Каталожен
номер

759

Издава: Централното ръководство

Редакционна колегия: чл.-кор. на БАН Васил ПРОДАНОВ, проф. Иван ФИЛЧЕВ, Никола Инджов и Тодор Корусев; Главен редактор: Соня АНГЕЛОВА;
e-mail: vesttrakia@abv.bg, stdb_sofia@abv.bg, тел.02/986 71 26; факс:02/987 57 53

КОРЕСПОНДЕНТИ: Михаил ЖЕЛЯЗКОВ (Бургас) - 056/86 16 76; Веселина АЛЕКСИЕВА (Варна) – 0888 89 59 27; Наско ТОДОРОВ - 0878 83 39 92; Недка ГОСПОДИНОВА (Перник) - 076/60 13 67; Димитринка СМОЛЕВА (София) - 02/884 25 59; Михаил МИХАЙЛОВ (Сливен) - 044/62 48 53; Виолета ФИЛИПОВА (Смолян) - 0301/63 008; Златка МИХАЙЛОВА (Хасково) - 038/632 060; Маргарита НАЧКОВА (Шумен) - 054/86 99 52; Мария ИВАНОВА (Ямбол) - 046/66 35 40

Изпращайте текстове не по-дълги от 4 стандартни машинописни страници (1800 знака). Хонорари за публикуването им не се дават.

БАНКОВА СМЕТКА
СТДБ (за вестника)

IBAN: BG34STSA93000001682816 BIC: STSABGSGF
Банка ДСК ЕАД, клон 1, ул. „Княз Ал. Батенберг“ – София 1000

ГЕОРГИ ПЕТКОВ

След идването в Арнауткьой на войска и башибозук започва началото на най-страшната трагедия от историята на селото, причинена не от природата, а от изродената човешка природа, от чов

Идва 13 година, турците изколват добитица, заколват бабината крава, телето, козичките. Наливат три казана с месо и ги запалват да се варят на нашия двор. Жените не закачали още. Като сварили месото сипали на татко една паница да яде, но той отказал. Яж гяур, настоявали турците, той пак не ще. Много се ядосали и го грабнали като петленце и на дръвника да го колят, настъпили му ръцете и краката и ножа на шията. Тогава се спуснала баба, разбутала ги и го грабнала, почнала да ги плюе и да ги бие на чувство. Не ве е срам, казва, моето езничко чедо да заколите. Султанът управлява 500 години, такъв мискенлик не е направил, а вие ще заколите единичкото ми чедо. Говорила им на турски, заела добре турски. Онбашията се обади, бракшинди, оставете детето, хванете бабата. И почват да ѝ кълчат ръцете и продължавала да ги плюе, така оставят и нея. Това е моята баба Терзийка и така спасява моя татко, Тодор терзиев се казваше.

Тръшнат майката на земята и връз нея разчекнат дъщерята. И се гаврят, и се гаврят като бесни. Тя даже не може да плаче, майката. Гърлото сухо засъхнало, трепери цялата и си мъкне косите, няма плач, няма звук, не може, цялата не на себе си, цялата я няма. Пък башибозуците един след друг, един след друг, продължават цяла сюрня, по-гнусно и от животни.

Преди да запалят селото, преди да започнат да стрелят и колят, цяла седмица башибозукът и една рота редовна войска, терска войска, тя била от кюрди, отседнали в няколко къщи, конаци и на открито. Гуляят и безчинстват, поругават млади български жени и момичета. След което са били убити и хвърляни на купчина, без да разрешат на техните близки да ги приберат и погребат. Това е ставало най-много в най-верните турски конаци в селото.

Преди да стане това страшно горене и колене, турците много често хващали наши българки, от младите и хубавите. След това ги водели в някои къщи, български, ама техни конаци или в дюкяна. Пък там са правели с българските каквото поискат, мръсотии и всичко.

Един ден били събрани в къщата на Маравгозови. Ядат вътре и пият и вдигат гюрюлтия цал ден. От време на време искат месо от българите, всичко за ядене и пиене. И нашите носят каквото им поискат, защото ги е страх.

По едно време искат вода за пиене. Нашите се мислят кой да отиде, страхът голям, защото те вече пияни. Решават да отиде Чауш Колю, той даже самичък предложил. Ка-

Село Гугутка от Цар Калоян до днес

зал, че е стар и да стане нещо по-добре стар човек да умре. Взима той една стомна вода и отива. Отвънка д вама пазванти пазят и не пускат никого вътре. Даже като наближиш турчин и му подават нещо, главата трябва да е наведена и да гледаш земята. Колкото наближава гюрюлтията още по-голяма и той си дума наум: мене очите ми слънце може да не видят повече, може главата ми да отсекаят, ама ще погледна през прозорчето какво става вътре.

Подава той стомната на единия пазвантин и скришно поглежда навътре. И всичко му притъмнява. Навежда още повече главата и бърза да се върне. Вътре какво да види? Десетина турци насядали и опрели гърба на дуварите,

пушат тютюн, пият да им е по-весело и вече пияни. И няколко от нашите българки, от младите и хубавите, ама чисто голи съблечени. Навели главите и плачат, ама изпълняват и сядат на коленете на голия скут на турците. Пък те се смеят, викат и реват от хубаво.

После колко пъти Чауш Колю повтарял: да не бях видял такова нещо, да не бях погляждал навътре, ходеше като болел и побъркан.

Като грабели момите за такива работи, колко майки плачели и се молили да вземат тях, а дъщерите да оставят. Пък турците казвали, че те са стари, искат само младите. И като

Димитровградчани почетоха своя патрон

ДЕСИСЛАВА КОСТОВА

На 18 декември димитровградските тракийци отбелязаха тържествено годишнината от рождението на своя патрон Капитан Петко войвода. Честването започна пред паметника на войводата с приветствие от председателя на дружеството Тодор Каваков. След това директорката на ПГ „Капитан Петко войвода“ в града изнесе кратко слово. Пред паметника бяха поднесени венци от Тракийското дружество и училището, носещо името на войводата, както и цветя от много граждани и учители. Деца от Тракийското детско движение при младежкото дружество в града-учениците от VI а клас на ОУ „Пенчо Славейков“ Никол Петкова, Полина Иванова и Иван Делчев, изнесоха кратък рецитал, посветен на Капитан Петко войвода. Изпълниха и песен.

Празникът продължи с песни и български хора, поднесени от Камерен хор „Тракийски гласове“ при дружеството.

Накрая димитровградските тракийци си тръгнаха удовлетворени, че и тази година почетоха своя патрон и се преклониха пред неговия подвиг. Пожелала си в редиците им да се вляят повече младежи, защото те са бъдещето на тракийската организация, а вярата в тях е вяра в това бъдеще.

• Акад. Милетич записа много подобни истории

Едно мнение Промените в топонимията да стават на академично ниво

НИКОЛА ИНДЖОВ

Случаят във Варна с преименуването на някои местности показва, че промените в топонимията не е достатъчно да се коментират на телевизионно и политическо ниво. На пуснатия в обръщение елементарен въпрос как биха се казвали някои днешни населени места, който очевидно е предназначен да предизвика иронично отношение към проблема, може да се противопостави същото питане – а как щяха да се казват някои днешни градове, ако не им бяха дадени български имена? Ето някои примери:

Ардино – Егри дере; Златоград – Дарь даре; Ивайловград – Ортакьой; Крумовград – Кушу кавак; Тополовград – Кавакли; Смолян – Пашмакли; Асеновград – Станимака; Свиленград – Мустафа паша...

Както личи, преименуването не се е извършвало единствено посредством механичен превод от един език на друг. Още Иван Вазов в качеството си на министър на просвещението и академик участва в този процес, като има съществен принос в новата национална топонимия чрез създаване на привлекателни названия – Стоянов мост, Черноочене,

Минзухар и т.н.

Проблемът има и един особен актуален аспект. При положение, че Турция стане член ЕС и държавните граници отпадат, то именно българската топонимия ще обозначава българското землище. И май че е време да помислим с какви имена на селища и местности ще попаднем в общата географска карта на единна Европа.

Но това вече е обществена отговорност на БАН, на Министерствата на образованието и на културата, на Съюза на българските писатели и други институции със съответна компетентност.

ги сграбчат пред техните очи с вършат всичко, най-много да ги засурнат зад дървата. Засурнат ги моми, върнат ги жени. И едните реват, и другите реват и си мъкнат косите. Това го знам от майка ми, баба ти Мария.

Някои са постъпвали на право като животни, даже полошо и от животни. Съборят майката на земята и върху нея резилят дъщерята, или върху бабата, дядото. Пред очите на малките братчета и сестричета. Бащите повечето ги е нямало, кой войник, кой в гората. Страшни неща майка, с трашни работи чедо.

Слязоха момите от тавана, излязяхме там при вашта къща, при Толойвата къща.

Пък вечерта жени искат, ах, какво съм прекарала, какво знаеш ли? Тая Насковата майка беше родила, га дойде тая Кътката, че вика: кумице искат жена, тебе наричат, майка да иде. Тя вика: Дая, калмано, къкто речете, няма как. И тя тръгна. И га отиде, турчинът гледал, гледал, че ика: Бабо, я га искам, яз ще си найде жена, върте си! С батеријата святка, святка и нея хареса. На три дена родилница. Нея хареса, та я зе. Пусна я късно, сетне я премазаха, премазаха я га се върнаха от Манастир.

Ти помниш ли Шинка, Паскальвата майка? Тя е по-силна, мойта братчетка Мара и тя, тъй са се гаврили с тях и след много години, двайсет и пет години, когато умираше вика: „Абе, махнете ми сея турци“ и само това повтаря. Накрая викам на Тодора ще я изржем и викам: Братчетко, ти заеш ли сочар що е станало? Да вземат българите да издигат всичките туруци, нито един не е останал. И тя вика: Ибо даъ тъй, пък мене ме е страх. Тая са я мъчили, мъчили не малко, та тя умира и сия турци лу спомина. Га ѝ рекъх тъй, олекна ѝ и умря.

Я бях слабичка, тия ме упенаха тъм, дето ги упинат там, га ме погледнаха, хайде, махай се. Яз не бях буйна, тия искат буйна. Шинка я бяха изяли, уръбали. Турците са запрайли га че е светът курдисал.

Баба Яна хаджийката помниш ли? Слушай сега какво ми е разказвала на мен.

Колко са били, къде точно са били, не помня, но турците ги нападат. Те само жени и момичета, няма мърдане, няма спасение. Кой която сграбчи и на земята, един до други се гаврят, нямат с рам. Баба Хаджийка малко по-на страни, малко по-скрита, при нея никой, но не може и да избяга, защото ще сграбчат и нея. И става жив свидетел на всичката гавра башибозушка.

По едно време един башибозук, който се гаври на няколко крачки от нея, я забелязва. И да няма свидетел, изважда меч си и с всички сили го запраща към главата на баба Хаджийка, искал да ѝ отсече главата. Тя обаче вдига ръце да се предпази и мечът я удря в едната ръка, но с тълпото, после пада върху единия крак с острата част. Но вече няма сила и не е направил беля, само малко порязване, дребна работа.

Откъс от книгата